

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

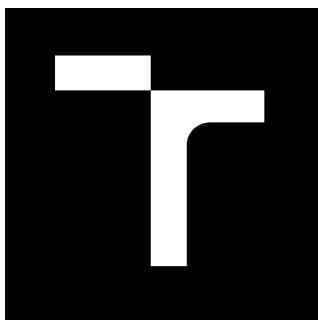
Fakulta architektury

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Brno, 2023

Bc. Patrícia Pecková

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ARCHITEKTURY

FACULTY OF ARCHITECTURE

ÚSTAV PAMÁTKOVÉ PÉČE

DEPARTMENT OF MONUMENT CARE

METROPOLE ŽENEVSKÉHO JEZERA – MÉTROPOLE LÉMANIQUE

LAKE GENEVA METROPOLIS – MÉTROPOLE LÉMANIQUE

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. Patrícia Pecková

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

prof. Ing. arch. Ivan Koleček

BRNO 2023

PREPÁJANIE IDENTÍT

Metropole Ženevského jezera - Métropole Lémanique
Lausanne Sévelin

Zadání diplomové práce

Číslo práce: FA-DIP0042/2022
Ústav: Ústav památkové péče
Studentka: **Bc. Patrícia Pecková**
Studijní program: Architektura a urbanismus
Studijní obor: bez specializace
Vedoucí práce: **prof. Ing. arch. Ivan Koleček**
Akademický rok: 2022/23

Název diplomové práce:

METROPOLE ŽENEVSKÉHO JEZERA – MÉTROPOLE LÉMANIQUE

Zadání diplomové práce:

Métropole Lémanique je území podél Ženevského jezera se dvěma póly, centrálními městy, Ženevou a Lausanne.

Území silného ekonomického vývoje charakterizuje výjimečná topografie, Alpy s dominantou masivu Mont Blanc, pobřeží Ženevského jezera a krajina k úpatí pohoří Jura. Jezero je symbolem tohoto mikrosvěta bohatých vztahů.

Po předdiplomní teoretické práci v měřítku území, krajiny, zastavěných struktur a po odhalení tohoto na první pohled mimořádného životního prostředí se práce diplomového projektu soustředí na otázky, úvahy a odpovědi vzhledem k přítomnosti člověka v kontextu plném velkých změn, jak v potenciálu jeho hodnot, tak k jeho současným problémům.

Jak může architekt vyjádřit novými pohledy své reakce, za pomoci nejpodstatnějšího nástroje své práce, architektonickým projektem?

Podhrnutí závěsu v měřítku Metropole nám dává řadu otázek. Správně je položit a dále reagovat až do konkrétního projektu je cestou, která se otevírá před reakcí architekta.

Rozsah grafických prací:

V území Metropole žije dnes 1 300 000 obyvatel. Silná nabídka pracovních příležitostí vyvolává předpoklad zvýšení počtu obyvatel v příštím desetiletí o 270 000 lidí odjinud.

Cílem práce je příklad nového pohledu na prostředí činnosti a žití člověka v polovině 21. století. Architektonický projekt vybraných funkcí, (práce, veřejné vybavení, bydlení), bude doplněn projektem městských prostorů a krajiny.

Zvolené místo volně definovaného programu bude situováno v území měst Nyon – Lausanne a jejich meziprostoru.

Obsah:

I. základní a úvodní údaje

– teoretické východisko a jeho shrnutí

– místo a kontext

- architektonická zpráva
- základní analýza a údaje charakterizující místo, zdůvodnění cílů návrhu, popis situačních vazeb, popis stávajících poměrů, limity využití, architektonická a technická koncepce navrhované architektury, idea návrhu, ekonomické zhodnocení návrhu.

II. výkresová dokumentace

- urbanistický koncept širšího území, urbanistická analýza, dopravní a krajinářský návrh v měřítku 1:1000 / 1:2000
- situace a půdorysy všech podlaží dokumentující provozně dispoziční řešení s vyznačením jednotlivých prostor a místnosti, řezy popisující povahu navrhovaného objektu včetně konstrukcí založení stavby a úrovní terénu v měřítku 1:50 / 1:100 / 1:200
- prostorové zákresy, perspektivy, vizualizace – exteriér i interiér
- charakteristický detail části stavby v měřítku 1:20 / 1:50

III. fyzické modely

- model dílčího návrhu v měřítku 1:100 / 1:200
- urbanistický model v měřítku 1: 500 / 1: 1000

IV. prezentační plakát velikosti B1 na kapa desce, tištěné paré a eventuální další prezentační plakáty

Seznam literatury:

Ch. Norberg –Schulz: Genius Loci (Odeon, Praha 1994)

Alvaro Siza: Tradice je výzva k inovaci (Architekt č. 12/96)

Rem Koolhaas: Delirious New York

Juhani Pallasmaa: Myslící ruka (Archa 2012)

Juhani Pallasmaa: Oči kůže (Archa 2012)

Eduardo Souto de Moura: Rozhovory se studenty (Archa)

Peter Zumthor: Promyšlet architekturu (Archa), Atmosféry (Archa)

Petr Kratochvíl: Architektura a veřejný prostor (Zlatý řez 2012) Adam Gebrian: Rem Koolhaas (přednáška FA 11. 5. 2017)

Termín zadání diplomové práce: 13.2.2023

Termín odevzdání diplomové práce: 9.5.2023

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Bc. Patrícia Pecková
student(ka)

prof. Ing. arch. Ivan Koleček
vedoucí práce

doc. Ing. arch. Ivo Boháč, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Brně dne 13.2.2023

Ing. arch. Radek Suchánek, Ph.D.
děkan

Pod'akovanie

V prvom rade moja veľká vďaka patrí pánovi profesorovi Ivanovi Kolečkovi a pánovi architektovi Vojtovi Jemelkovi za ich vedenie pri diplomovej práci počas celého semestru, za ich cenné rady a zaujímavé diskusie.

Ďalej by som chcela vyjadriť veľkú vďaka mojej rodine, ktorá ma podporovala počas celého môjho štúdia.

A v poslednej rade by som sa chcela poďakovať mojim najbližším priateľom, ktorí pri mne stáli a podporovali ma do poslednej chvíle.

Abstrakt

Táto kniha spája projekt diplomovej práce s teoretickým prístupom k téme „*Metropola Ženevského jereza – Métropole Lémanique*“. Zameriava sa na premenu bývalej priemyselnej oblasti Sévelin, ktorá leží neďaleko centra mesta Lausanne.

Vďaka analýzám a pozorovaniam prostredia je možné vnímať aktuálne nedostatky v prepojení jednotlivých častí územia a chýbajúci kvalitný verejný priestor v tejto oblasti. S odkazom na teórie Jana Gehla, Hermana Hertzbergera a Duplex architektov je snaha v práci skúmať predpoklady, kvality a význam priestoru v rámci mestského života a jeho sociálny potenciál.

Práca sa snaží navrhnúť vhodné premeny prostredia v dvoch rozdielnych mierkach. V mierke urbanistickej štúdie a v mierke architektonického návrhu jednotlivých budov. Cieľom celej práce je navrhnutie novej identity pre oblasť Sévelin, ktorá by v sebe mala odrážať živý a heterogénny charakter, ktorý by zároveň odkazoval i na minulosť tejto štvrte.

[EN]

This book combines a thesis project with a theoretical approach to the topic "*The Metropolis of the Geneva Lake - Métropole Lémanique*". It focuses on the transformation of the former industrial area of Sévelin, which lies close to the city centre of Lausanne.

Thanks to analyses and observations of the environment, it is possible to perceive the current deficiencies in the connectivity of the different parts of the area and the lack of quality public space in the area. With reference to the theories of Jan Gehl, Herman Hertzberger and Duplex architects, the thesis seeks to explore the assumptions, qualities and significance of space within urban life and its social potential.

The thesis seeks to suggest appropriate transformations of the environment at two different scales. The scale of the urban study and the scale of the architectural design of individual buildings. The aim of the whole work is to propose a new identity for the Sévelin area, which should reflect a lively and heterogeneous character that also refers to the neighbourhood's past.

Kľúčové slová:

Sévelin, štruktúra, ulica, identita, prepojenie, rôznorodosť, komunita

[EN]

Keywords:

Sévelin, structure, street, identity, connection, diversity, community

Obsah

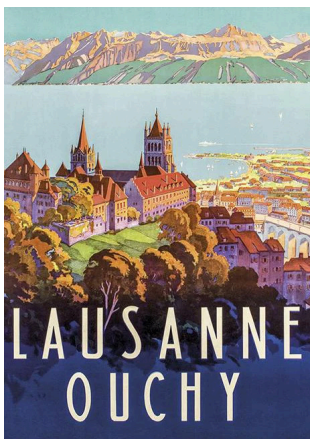
1	Prológ	17
2	Úvod	23
2.1	Švajčiarsko	25
2.1.1	Geografia a topografia	25
2.1.2	Konfederácia a kantóny	27
2.1.3	Obyvateľstvo a jazyk	27
2.2	Lausanne	29
2.3	PALM	31
2.3.1	Ciele a stratégie PALM	31
2.3.2	Strategické lokality a centrály	32
3	Sévelin	37
3.1	Včera	40
3.2	Dnes	42
3.3	Zajtra	45
4	Nová identita	47
4.1	Sociálny potenciál	50
4.2	Možnosť identifikovania	52
4.3	Identita verejných priestranstiev	54
4.4	Uličné štruktúry	56
4.4.1	Pešia zóna	60
4.4.2	Dopravná ulica	66
4.4.3	Zelená ulica	70
4.4.4	Ulica prepojená s okolím	70
4.5	Zhromažďovacie verejné priestranstvá	74
5	Formy bývania	79
5.1	Heterogénnosť bývania	83
5.2	Budovanie komunity	84
5.3	Typológia budov	86
5.3.1	Les maisons linéaires	86
5.3.2	La tour	88
5.3.3	Maison du skate	90
5.4	Konštrukčné a fasádne riešenie budov	92
6	Epilóg	99
7	Zoznam literatúry	105
8	Zoznam obrázkov	106
9	Čestné prehlásenie	109

1 Prológ

Obr. 1. Lausanne - Ouchy
plagát od Johann Emil Müllera z
roku 1929

„Lausanne je město mnoha kultur a národností. Mimo místní obyvatele zde žijí lidé přicházející především z jižní Evropy – Portugalska, Španělska, Francie, Belgie, jižní a střední Ameriky, Itálie a ve větší, či menší míře z celého zbytku světa. Více než 50 procent pracujících jsou cizinci. Vzhledem k blízkosti francouzské hranice je mnoho pendlerů z přes-jezerních měst Evian nebo Thonon-les-bains. I přes takto bohatý kulturní mix je zde velká míra tolerance a pochopení mezi různými menšinami navzájem a sám jako cizinec jsem se zde nesešel s xenofobií nebo diskriminací.

Lausanne je také město s velmi prestižními a ve světě vyhledávanými univerzitami (UNIL a EPFL). Pokud bychom vnímali město pouze ve svých katastrálních hranicích, řekli bychom, že studenti se příliš do denního života samotného Lausanne nezapojují, a to z toho důvodu, že jsou koncentrováni do univerzitního kampusu mimo Lausanne. Jiná situace nastává během nocí, kde Lausanne se svými bary a kluby je jednoznačně spádovým městem jak pro studenty, tak pro všechny mladé lidi z celého kantonu Vaud. Z geografického hlediska je město zasazeno u Ženevského jezera, v blízkosti savojských a Walliských Alp. Pro samotné město je asi nejvíce charakteristický silně kopcovitý reliéf. Kromě pár ulic sledujících vrstevnice svahů jsou všechny ostatní v relativně prudkých sklonech. Jistě je to i jeden z důvodů, proč se město rozvíjí pro cyklisty až s příchodem elektrokol.

Turistů je zde spíše poskromnu a lze je trochu více vnímat pouze v letních měsících.

Lausanne je jedním z ohnisek / pólů nejrychleji a nejdynamičtěji se rozvíjející aglomerace ve Švýcarsku «l'Arc lémanique».“

Daniel (žijící v Lausanne)

„Ak by som sa sťahoval mimo Lausanne, chýbali by mi vychádzky na bicykli do Lavaux (oblasť medzi Lausanne a Vevey) - to je asi prvá reflexia. Je pravda, že sa to netýka úplne mesta.

Čo sa mi tu páči, je výšková vrstevnatosť. Tým, že sa mesto rozlieha na kopci, ktorý sa vyťahuje z jazera, tak tu nastávajú veľmi zaujímavé výškové vzťahy. Najlepšie to vyjadruje pohľad z Grand Pont smerom ku katedrále (z opačnej strany - keď sa pozeráte z Evianu alebo z lode, ktorá ide do Evianu, sa Lausanne javí ako taká placka).

Lausanne je vlastne škaredé aj pekne zároveň. Má svoje super miesta, z ktorých vidíš jazero ako na dlani, ulice na konci ktorých sú Alpy alebo vodná hladina. Ale aj miesta, ktoré sú fakt zle zvládnuté, s veľkým potenciálom, ktorý sa nevyužíva.

Oproti iným švajčiarskym mestám mám pocit, že ho z veľkej časti pokrýva nie príliš vábna architektúra 60. – 70. – 80. rokov. Ale nájdú sa štvrte, alebo bloky, ktoré majú svoj charakter a architektúru. Je to taký mix.

Ťažko sa to opisuje, ale prvý dojem z Lausanne nebol príliš pozitívny pre mňa.“

František (žijící v Lausanne)

„Pozornost, pokora a porozumění. Slova za mě shrnující přístupy, kterých jsem si v Lausanne stihla za tak krátkou dobu všimnout. Zásady odvážné, přesto pokorné k historii a okolní krajině, obklopující dominantní Ženevské jezero, jedinou plochu mezi okolními terénními vlnami. Práce s terénem je tam sama o sobě fascinující. U nás tak klasické schody a rampy, jen aby plnily normové hodnoty a my díky nim překonali převýšení, nic víc ani míň. Žádné zastavení se, zpozornění na výhled, či odbočení, kde by si člověk mohl vydechnout. Tam je to ovšem tak typické, že se tyto veřejné prostory opravdu jako společenské prostory používají a bez ostychu je tak právem můžeme nazývat. Obecně mi přišlo, že si švýcarský lid dokázal veřejný prostor snáz zabydlet než ten náš český.

Trávnatá volná plocha nemusela být oplocena, aby si na ní děti hrály, hráči badmintonu nepotřebovali síť a zamilované páry nehledaly skrytá zákoutí na svůj piknik. Funkce prostoru nebyla přímo dána, jak je tomu u nás zvykem, přesto překypoval životem a akcí.

Dalším poznatkem, který mě velmi těší a inspiruje je všudypřítomná pokora a citlivost k historii daného místa, či budovy, ale především k okolní krajině. Průhledy a výhledy na jezero s Alpami, na druhé straně pak orientace na pravidelné řádky vinic a lesnaté pohoří Jury. Město Lausanne jako by bylo hranicí nebo spíš osou mezi těmito dvěma světy.

Svět chladně klidný se stálou vodní hladinou zahalenou do oparu měnicího se v ostré, sněhem pokryté skály. Oproti nim pak stojí bujný, živý a stromy zarostlý svět pojící to nejlepší, co my v naší krásné zemi máme, víno a hory. Historická, ale i moderní architektura protkaná nejen spleťtými uličkami města, nýbrž sahající za jeho hranice, se k těmto dvěma světům stále obrací a poukazuje na jejich krásu.“

Karin (študentka FA VUT)

„Lausanne, švýcarské město na břehu Ženevského jezera na mě při první návštěvě působilo živým a pulzujícím dojmem. Hustá vícepatrová zástavba a několik výškových úrovní města v kopcovitém terénu navozují svou spleťtostí a rozmanitostí atmosféru rušného města. Možná to bude i večerním časem, ve kterém jsem centrum Lausanne viděl poprvé, ale později v denní době se město také jevílo velmi živě, obydleně a užívaně.

Budovy v Lausanne na mě působily úzkým vysokým dojmem, což po retrospektivní reflexi přikládám především tvaru okenních otvorů, jejichž výška obvykle výrazně převyšuje šířku, čímž umocňuje vertikální linie. Svým architektonickým charakterem mi město trochu připomíná Brno, které je rovněž pulzující a žijící. Lausanne stejně jako Brno nemá svůj jednotný styl nebo sloh (podobně jako centrum Paříže nebo Prahy). Jsou zde vedle sebe nové domy i historické budovy, které dotváří charakter žijícího města (ne turistického historického skanzenu jako třeba Český Krumlov nebo Benátky).“

Viktor (študent FA VUT)

„I'm from the German speaking part of Switzerland, so visiting Lausanne is exciting because of that already. Obviously the lake and the slope on which the city lies on gives it a very special feeling, almost like it is on the ocean. I don't know why exactly, but the city seems to be probably after Geneva, the most important city in the French speaking part of Switzerland. A lot of companies seem to have their headquarters there, there is a lot of foundations and also the EPFL and I think you can feel that in it's atmosphere but at the same time it seems to be a small city with a picturesque view over the lake.

So it's like a two faced town for me.“

Dugald (Švajčiar, architekt a študent HSLU)

„It's a Tuesday when I went to accompany Patricia to Lausanne to visit her thesis site. It's only my third time visiting the region. Unlike any other cities I've been to in Switzerland, Lausanne has a unique dynamic terrain. It can be tiring for some but it has a youthful atmosphere. Similar to many places in the country, the energy in Lausanne also changes depending on the area. The site that we went to began with a school, a commercial strip and finally a residential area that were lined with mid-rise apartments with a factory or some kind of a warehouse at the end. As diverse as the uses of this district may sound, there was a disconnection between them. The everyday is barely seen in most parts. Nonetheless, it has a potential to become more intertwined.“

Emy Maria (Filipínčanka žijúca vo Švajčiarsku)

Pre mňa osobne je výnimočné najmä to, ako každý človek dokáže Lausanne vidieť inak a pritom vnímať rovnaké aspekty, ktoré sú pre niekoho pozitívne a pre iného možno menej. Sama som mala možnosť študovať a žiť vo Švajčiarsku, avšak v nemeckej časti krajiny. To mi umožnilo na vlastnej koži vidieť a zažiť túto jedinečnú krajinu ako študentovi, pracujúcemu, ale i turistovi. Do Lausanne som sa dostala niekoľkokrát hlavne ako turista počas letných víkendových dní, a následne ako študent, kvôli konzultáciám diplomovej práce, a preto si každodenný život a bežné fungovanie miestnych obyvateľov v tomto meste a v dnešnej uponáhľanej dobe môžem len predstavovať. I napriek tomu vnímam, že každý človek v tejto dobe by chcel žiť na mieste, ktoré mu ponúka viacero možností, viacero identít pre každodenný život. Zároveň si uvedomujem aj fakt, že každý človek má iné priority a kladie dôraz na iné aspekty, ktoré vyžaduje od miesta, kde sa rozhodol žiť a nazývať ho svojim domovom.

2 Úvod

2.1 Švajčiarsko

2.1.1 Geografia a topografia

Švajčiarsko je malým vnútrozemským štátom s rozlohou 41 285 km² nachádzajúcim sa na pomedzí strednej a západnej Európy. Susedí s piatimi štátmi: Nemeckom, Rakúskom, Lichtenštajnskom, Talianskom a Francúzskom. Hlavným mestom Švajčiarska je Bern.¹

Švajčiarsko v sebe ukrýva nezvyčajnú rozmanitosť. Pre mnohých je známe najmä Alpami tiahnucimi sa naprieč celou južnou časťou krajiny, priezračne čistými jazerami, či zelenými lúkami, kde sa pasú kravy. Avšak ľuďom ponúka rozmanitejší prírodný obraz. Severne od mohutných Álp, v západnej časti sa tiahne naprieč krajinou náhorná plošina, ktorá je na západnej strane lemovaná pohorím Jura.² Vďaka rôznorodým malebným scenériam, ktoré Švajčiarsko ponúka, bola a stále je táto krajina obľúbeným miestom mnohých spisovateľov, umelcov, fotografov, ale aj nadšencov outdoorových športov.³

Obr. 2. Mapa Švajčiarska znázorňujúca topografiu krajiny

Zaujímavé pre mnohých môže byť i to, ako vlastne toto geograficky jedinečné prostredie vzniklo. Švajčiarske Alpy vznikli náporom Africkej zemskej platne smerom na Európsku zemskú platňu, čo spôsobilo unikátne vrásnenie krajiny. Počas tohto procesu vzniklo i pohorie Jury na severozápade a náhorná plošina medzi týmito dvoma horskými masívami. Alpy zaberajú približne 60% rozlohy krajiny, náhorná plošina tvorí 30% a Jura 10% územia Švajčiarska. Čo sa prepísalo i do osídlenia a zastavanosti celej krajiny.⁴

- 1 Wikipedia, 2023
- 2 Wikipedia, 2023
- 3 Britannica, 2023
- 4 Wikipedia, 2023

Obr.3. Sledovanie východu slnka
z Jury s výhľadom na Alpy

Vďaka svojej topografii je Švajčiarsko tvorené viacerými metropolitnými oblasťami, kde sa nachádzajú najvýznamnejšie švajčiarske mestá (jedná sa hlavne o mestá Ženeva, Zürich a Bazilej), ktoré sa postupne vyvinuli na medzinárodne dôležité centrá pre priemysel a obchod.⁵ Okrem toho tieto mestá patria z hľadiska kvality života k tým najlepším vo Švajčiarsku, čo sa prepisuje i do výšky životných nákladov.⁶

Vďaka svojej dlhotrvajúcej stabilite a starostlivo stráženej neutralite sa Švajčiarsko, hlavne Ženeva, stalo ústredňou pre širokú škálu vládnych a mimovládnych organizácií, vrátane mnohých pridružených organizácií k Organizácii Spojených Národov (OSN).⁷

2.1.2 Konfederácia a kantóny

Švajčiarsko je politicky usporiadané ako konfederácia, ktorej počiatky je možné datovať už do roku 1291, kedy bola definovaná ako aliancia kantónov proti habsburskej dynastii (Confoederatio Helvetica – Švajčiarska konfederácia), nová ústava, ktorá utvorila súčasný národ a štát bola prijatá až v roku 1848.⁸

Do prvej polovice 19. storočia v krajine po stáročia prebiehali boje medzi jednotlivými kantónmi o územie. Od roku 1648, kedy bola ustanovená Vestfálska mierová zmluva až do roku 1848, kedy každý kantón bol plne suverénnym malým štátom, s vymedzenými hranicami, vlastnou armádou a menou. Tento princíp rozdelenia na kantóny a polo-kantóny je zachovaný i v súčasnej konfederácii, avšak majú spoločnú armádu a aj menu.⁹

Aktuálne sa Švajčiarska konfederácia skladá z 26 kantónov, ktoré sú členené na menšie celky – okresy a obce. Napriek tomu, že vytvárajú dokopy celok, vďaka topografii, jazykom a kultúre je možné vnímať značné rozdiely. Práve topografia má najsilnejší vplyv na rozdelenie krajiny z hľadiska hustoty osídlenia a ekonomiky jednotlivých kantónov. Tieto rozdiely je možné vnímať hlavne medzi kantónmi Švajčiarskej náhornej plošiny a kantónmi nachádzajúcimi sa v Alpách, ktorých ekonomika je zameraná primárne na cestovný ruch a agnómiu.¹⁰

2.1.3 Obyvateľstvo a jazyk

Rôznorodosť Švajčiarska je možné pozorovať aj na obyvateľstve krajiny. V súčasnosti ma Švajčiarsko približne 8,7 milióna obyvateľov. (údaj z 31.12.2021)¹¹ Pričom približne 25,7% švajčiarskej populácie je tvorených cudzincami, ktorí majú na tomto území trvalý pobyt. Napriek tejto kultúrnej rôznorodosti je švajčiarska spoločnosť súdržná a integrácia cudzincov je veľmi dobrá.¹²

5 Britannica, 2023

6 Wikipedia, 2023

7 Britannica, 2023

8 Britannica, 2023

9 Wikipedia, 2023

10 Wikipedia, 2023

11 Federal Statistical Office, 2023

12 Wikipedia, 2023

Ďalším znakom rôznorodosti obyvateľstva vo Švajčiarsku sú spisovné úradné jazyky, podľa ktorých je samotná krajina rozdelená na 3 hlavné oblasti. Oficiálnymi národnými jazykmi sú nemčina, francúzština, taliančina a rétorománčina. Pričom krajina je rozdelená na nemeckú, francúzsku a taliansku časť. Zároveň tu okrem oficiálne spisovných jazykov existujú aj rôzne dialekty, predovšetkým v nemecky hovoriacich oblastiach.¹³

Obr. 4. Rozdelenie Švajčiarska podľa úradných jazykov

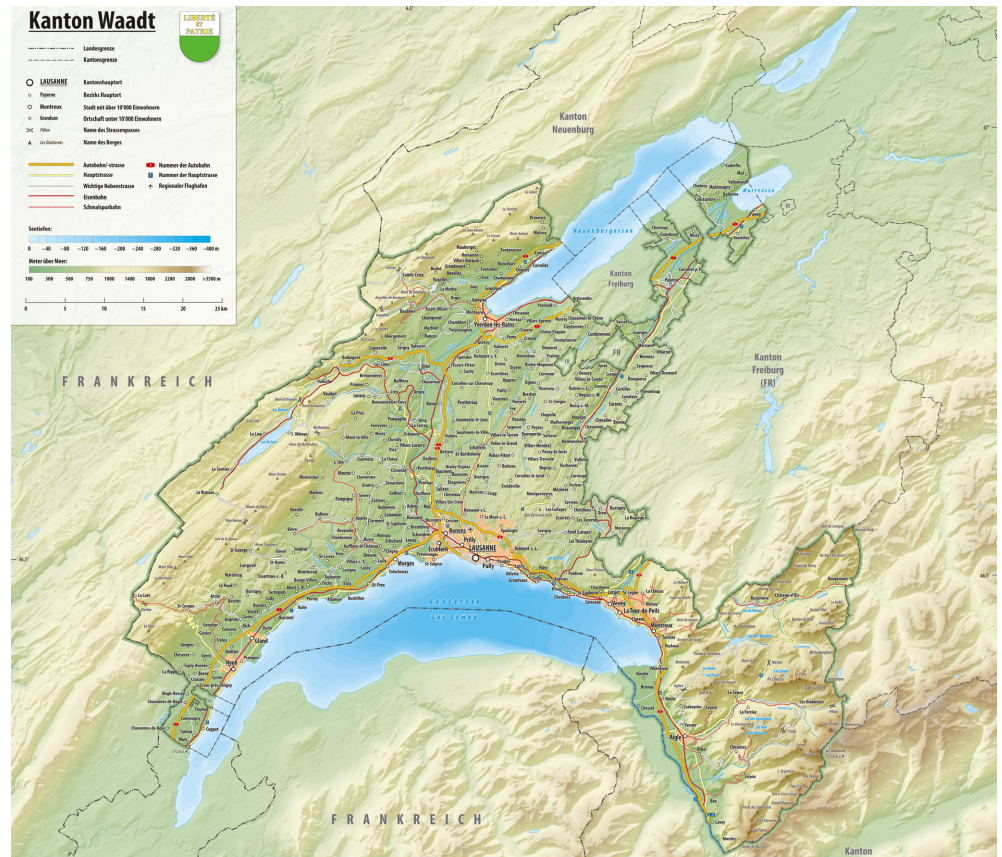
13 Wikipedia, 2023

2.2 Lausanne

Lausanne je hlavným mestom kantónu Vaud, ktorý sa nachádza vo francúzskej časti Švajčiarska. Lausanne sú spolu s mestom Ženeva hlavnými pólmi ženevskej metropoly, taktiež označovanej ako «*Arc lémanique*», ktorá sa rozprestiera v oblasti Ženevského jazera.¹⁴

Mesto Lausanne je charakterizované ako kopcovité mesto, ležiace na brehu Ženevského jazera, na pomedzí Álp a pohoria Jury. Na protihľadnej strane jazera sa nachádza francúzske mesto Evián.¹⁵

Obr. 5. Mapa kantónu Vaud

Mesto Lausanne má aktuálne viac ako 140 tisíc obyvateľov, pričom cudzinci s trvalým pobytom predstavujú 42,3%.¹⁶ S týmto počtom obyvateľom je Lausanne štvrtým najväčším mestom vo Švajčiarsku.¹⁷ V budúcnosti sa predpokladá vysoký nárast obyvateľstva v tomto území aj na základe dát z posledných desaťročí. Napríklad medzi rokmi 1999 – 2009 počet obyvateľov v tejto oblasti rástol rýchlosťou 9,9%.¹⁸

Celá oblasť Lausanskej aglomerácie má viac ako 420 tisíc obyvateľov (stav k januáru 2019). Ženevská metropola ako celok má viac ako 1,3 milióna obyvateľov a v súčasnosti je najrýchlejšie rastúcou oblasťou Švajčiarska. Práve z dôvodu rýchleho nárastu počtu obyvateľov vznikol pre aglomeračnú oblasť Lausanne - Morges projekt PALM, ktorý rieši práve budúci rozvoj celej oblasti.¹⁹

¹⁴ Wikipedia, 2023

¹⁵ Wikipedia, 2023

¹⁶ Federal Statistical Office, 2023

¹⁷ Wikipedia, 2023

¹⁸ Wikipedia, 2023

¹⁹ Wikipedia, 2023

Mesto Lausanne vzniklo v 2. storočí nášho letopočtu na mieste pôvodného keltského osídlenia. Po páde Západorimskej ríše sa obyvatelia Lausanne presťahovali do jeho súčasného centra, ktoré sa nachádza v kopcovitom teréne, aby mohli mesto lepšie brániť. V 11. storočí sa Lausanne z relatívne malého mestečka rozvinulo na politické, náboženské a ekonomické centrum. V 16. až 18. storočí bolo Lausanne pod nadvládou kantónu Bern. V roku 1803 sa Lausanne stalo hlavným mestom novovytvoreného švajčiarskeho kantónu Vaud, pod ktorým vstúpilo do Švajčiarskej federácie.²⁰

Obr. 6. Panoráma mesta Lausanne na Alpy

Ako už bolo spomenuté, Lausanne leží na brehu Ženevského jazera a pre mesto je charakteristický jeho kopcovitý reliéf. Vďaka tomu mesto ponúka dramatickú panorámu na jazero s Alpami.

Jedinou oblasťou v meste, ktorá má rovinatý charakter je oblasť, kde v minulosti tiekla rieka Flon, ktorá však bola zasypaná v 19. storočí. Bývalá rieka tvorí roklinu, ktorá prechádza stredom mesta, smerom na juh od starého centra mesta, pričom sleduje priebeh súčasnej Rue Centrale. Táto oblasť je premostená niekoľkými mostami, ktoré spájajú prilahlé vyvýšené štvrte a ponúkajú nezameniteľný výhľad nielen na oblasť, ale i na Alpy. V minulosti bola táto oblasť zasypanej rieky určená predovšetkým ako priemyselná zóna mesta.²¹

²⁰ Wikipedia, 2023

²¹ Wikipedia, 2023

2.3 PALM

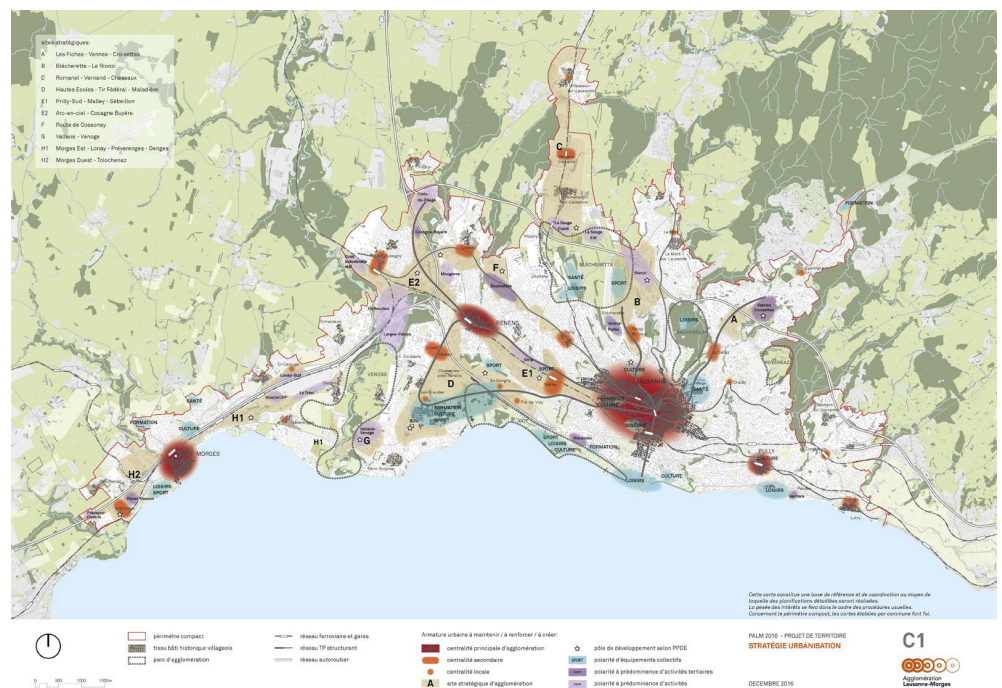
Ako už bolo spomenuté, PALM je aglomeračný projekt pre oblasť Lausanne - Morges, ktorý sa zaoberá budúcim rozvojom tejto oblasti. Projekt vznikol začiatkom 20. storočia a zakladá sa na diskusiách a participáciách medzi jednotlivými «Commune» obcami a mestskými časťami tejto aglomerácie.²²

Od roku 2007 sa projekt PALM zameriava hlavne na vytváranie opatrení pre rozvoj hustejšej, plynulejšej a udržateľnejšej aglomerácie, ktorá by mala ponúkať svojim obyvateľom prostredie pre kvalitný život. Predovšetkým sa jedná o projekty nových obytných a obchodných štvrtí, zlepšenie mobility, skvalitnenie vodných tokov a rozvoj zelene. Každá zo zúčastnených «Commune» je povinná riadiť svoj rozvoj zodpovedne. Hlavným zámerom je v období od roku 2015 do roku 2030 vytvoriť vhodné prostredie pre približne 75 tisíc obyvateľov a 45 tisíc dodatočných pracovných miest.²³ Tento rozvoj územia je zameraný predovšetkým na vytváranie kompaktných oblastí, kde je cieľom dosiahnuť minimálne rozrastanie miest do prírody a tým zníženie spotreby pôdy pre stavebné plochy. Zároveň by mali tieto novovznikajúce štvrte ponúkať rozmanité služby, živú atmosféru, príjemné verejné priestory a celkovo optimálne prostredie pre kvalitný život svojich obyvateľov.²⁴

2.3.1 Ciele a stratégie PALM

Projekt PALM je založený na 2 hlavných cieľoch, ktoré by mali viesť k vytvoreniu funkčného aglomeračného systému.²⁵

Obr. 7. Strategický plán projektu PALM

22 Le PALM, 2023

23 Le PALM, 2023

24 Le PALM, 2023

25 Le PALM, 2023

Prvý z hlavných cieľov je zameraný na rozvoj aglomerácie do zastavaného územia, a celkovo zahusťovanie osídlenia. Toto je krok, ktorý by mal obmedziť rozrastanie miest do prírodného prostredia a zabrániť zastavovaniu novej pôdy. Na dosiahnutie tohto cieľa sa projekt zameriava predovšetkým na prestavbu a rekonštrukciu opustených území, skvalitňovanie prostredia už existujúcich lokalít a celkovo zahusťovanie v zastavaných územiach. Proces zahusťovania mestskej štruktúry je úzko prepojený so štruktúrou mestskej mobility, predovšetkým v okolí staníc a na štruktúrovaných osiach verejnej dopravy.²⁶

Druhým cieľom projektu je vytváranie polyfunkčných oblastí, ktoré budú spájať obytné štvrte s priestormi pre voľnočasové aktivity, obchodom a rôznymi zariadeniami pre vzdelávacie a remeselné činnosti. Snahou by malo byť vytváranie diverzifikovanej funkčnej štruktúry. Zároveň by mala byť snaha vytvárať verejné priestranstvá, ktoré by znižovali vzdialenosti medzi bývaním, prácou, službami, voľnočasovými aktivitami a ďalšími občianskymi vybavenosťami. Tento cieľ je postavený na urbanistickom posilnení prostredia založeného na strategických lokalitách, centrálach a polaritách.²⁷

Vyššie spomenuté ciele projektu PALM pre jednotlivé oblasti aglomerácie by mali byť dosiahnuté prostredníctvom stratégií, ktoré sa navzájom ovplyvňujú a dopĺňajú.

Prvá zo stratégií je zameraná na mobilitu. Snaha tejto stratégie je zvýšiť využívanie verejnej dopravy. Jednotlivé mestá sa snažia o vytváranie nových liniek verejnej dopravy, ktoré by vytvárali kvalitnejšie prepojenia medzi jednotlivými miestami a štvrtkami, a zároveň by ponúkli možnosť vytvárania nových kvalitných oblastí pre život. Ďalej sa táto stratégia zameriava na mäkkú mobilitu, kedy presadzuje ideu tvorby mesta na krátke vzdialenosti, ktoré podporuje myšlienku blízkosti medzi bývaním, pracoviskom a službami.²⁸

Druhou stratégiou je snaha vytvoriť prostredie s dostatočným množstvom verejných priestranstiev so zeleňou, ktoré sú schopné uspokojiť potrebu rekreácie, oddychu a zároveň zabezpečiť udržateľnosť a ochranu prírodných kvalít. Táto stratégia spočíva na budovaní, udržiavaní a skvalitňovaní aglomeračných parkov, mestských parkov, susedských parkov a na vytváraní verejného priestranstva s dostatočným množstvom zelene.²⁹

Posledná stratégia je zameraná na celkovú problematiku životného prostredia, kedy kladie dôraz na zlepšenie kvality ovzdušia, zníženie hlukovej záťaže a zlepšenie hospodárenia s vodou a celkové zachovanie biodiverzity v oblasti.³⁰

2.3.2 Strategické lokality a centrály

Na základe stanovených cieľov a stratégií bolo pre projekt PALM vytvorených 10 strategických lokalít v celej aglomerácii, ktoré sú primárne zamerané na mestský rozvoj. Avšak pre túto prácu sú podstatné len niektoré lokality, v blízkosti ktorých je situované riešené územie tejto záverečnej práce.³¹

26 Le PALM, 2023

27 Le PALM, 2023

28 Le PALM, 2023

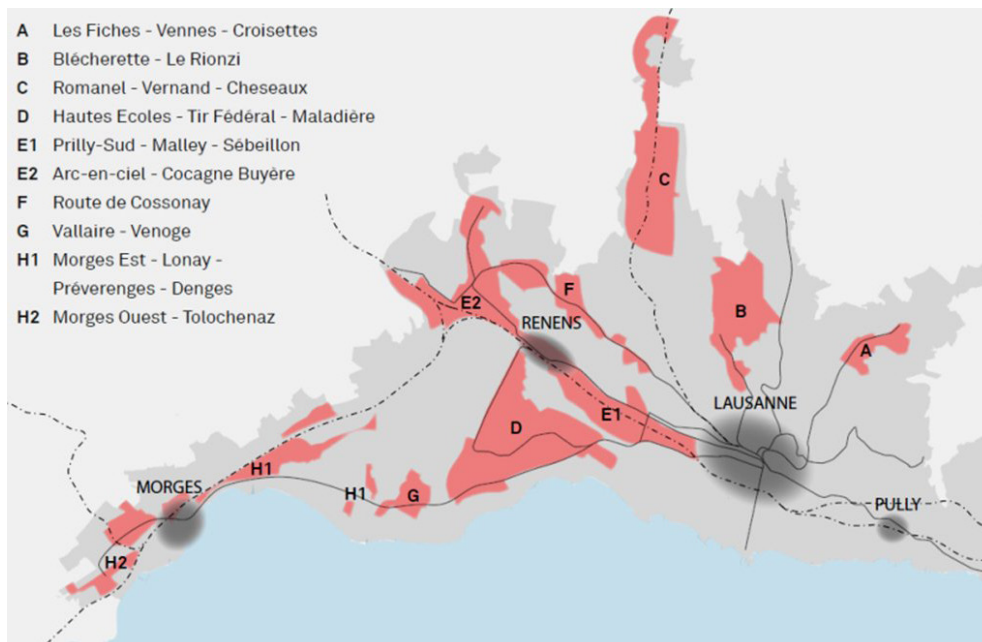
29 Le PALM, 2023

30 Le PALM, 2023

31 Le PALM, 2023

Obr. 8. Strategické oblasti projektu PALM

Prvou z nich je lokalita D, v ktorej sú situované stredné školy a federálne inštitúcie. Jedná sa o najväčšiu strategickú lokalitu PALM, kde sa nachádza EPFL, Lausannská univerzita a plánovaný areál zdravotníctva. Predpokladá sa, že táto oblasť bude mať vysokú hustotu obyvateľov a pracovných miest v niekoľkých nových multifunkčných štvrtiach. Veľkou výhodou tejto oblasti je výborná dostupnosť do mesta prostredníctvom existujúcej linky metra M1 a diaľnicou. Zároveň táto oblasť ponúka pozoruhodné krajinné kvality.³²

Druhou dôležitou lokalitou pre túto prácu je lokalita E1, ktorá sa skladá z mestských častí Prilly – Sud, Malley a Sébeillon. Táto oblasť bola v minulosti priemyselnou oblasťou mesta Lausanne, ktorá sa postupne mení na oblasť terciárnych aktivít a bývania. Prepojenie tejto lokality je zabezpečené prostredníctvom novovzniknutej železničnej zastávky Prilly-Malley a do budúcnosti je tu plánovaná nová trasa pre električku Lausanne – Renens – Villars – Ste Croix. Táto oblasť ponúka svojim obyvateľom nové športové centrum Malley. V budúcnosti by tu mali vzniknúť nové štvrte s dostatočným počtom nových pracovných miest. Pre novovznikajúce projekty v tejto oblasti je kladený dôraz na vytváranie siete kvalitných verejných a zelených priestranstiev, ako aj na podporu využívania verejnej dopravy a posilnenie ekologickej siete celej lokality.³³

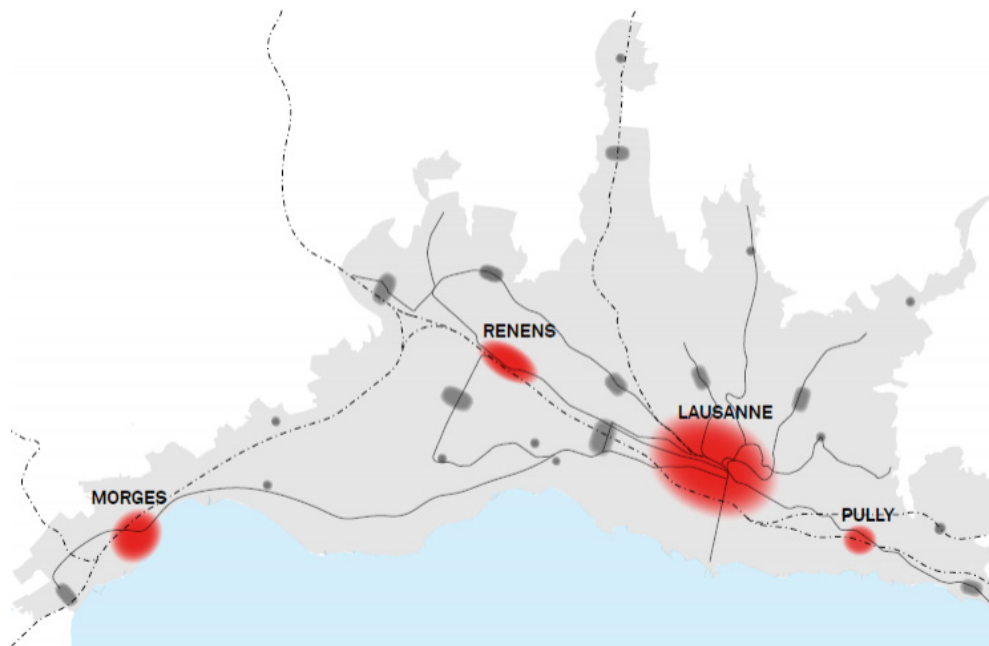
Aglomeračný projekt sa okrem strategických lokalít skladá aj zo stredísk, resp. centrál. Centrály sú miesta s intenzívnou mestskou zástavbou, ktoré majú vysokú hustotu obývania. V projekte PALM sú navrhované tri úrovne centrál – hlavné, vedľajšie a miestne. Ich úroveň spočíva v dôležitosti centrály voči celému územiu aglomerácie. Rozvoj centrál je usmerňovaný tak, aby ponúkali širokú škálu zariadení a služieb s vysokou atraktívnosťou, pričom obsahujú oblasti kantonálneho, národného, či dokonca medzinárodného vplyvu. Zároveň centrály ťažia z vynikajúcej úrovne služieb a kvalitnej verejnej dostupnosti.³⁴

³² Le PALM, 2023

³³ Le PALM, 2023

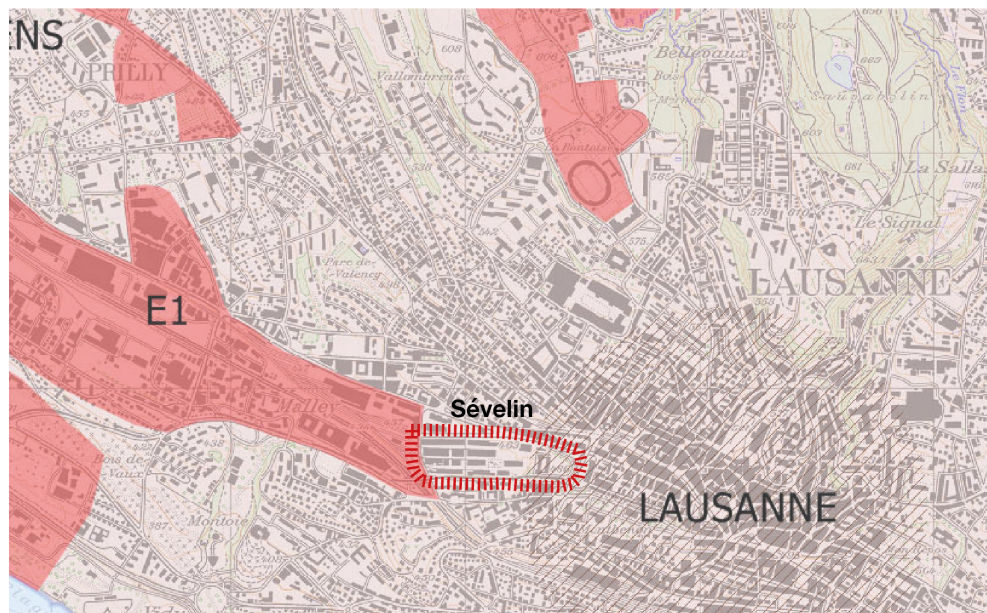
³⁴ Le PALM, 2023

Obr. 9. Centrály projektu PALM

Jednou z centrál toho projektu je centrum mesta Lausanne, ktoré je zároveň srdcom celého projektu PALM s vysokou koncentráciou obyvateľov a pracovných miest, ako aj zariadení pre voľnočasové aktivity a kvalitnou infraštruktúrou. Jedná sa o miesto prvoradého významu pre služby, hospodárstvo, cestovný ruch, kultúru, šport a celkového imidžu značky PALM. Navrhované a prebiehajúce zmeny smerujú k rozšíreniu centra mesta smerom na západ, čo zahŕňa územie od oblasti Flon až po Malley, čo potvrdzuje aj projekt posilnenia urbanizácie verejnej dopravy v tomto koridore. Aktuálne prebiehajúce projekty v tomto území by mali posilniť atraktivitu tohto centrálného rozhrania aglomerácie. V tomto riešenom aglomeračnom území sa taktiež nachádza oblasť Sévelin, ktorá je riešenou oblasťou v tejto diplomovej práci. Zároveň zaujímavosťou je, že oblasť Sévelin sa nachádza práve na hranici medzi týmito vybranými oblasťami D a E1, a je prechodnou oblasťou medzi týmito lokalitami a centrom mesta.³⁵

Obr. 10. Mapa znázorňujúca strategické oblasti D a E1 projektu PALM s vymedzením riešeného územia

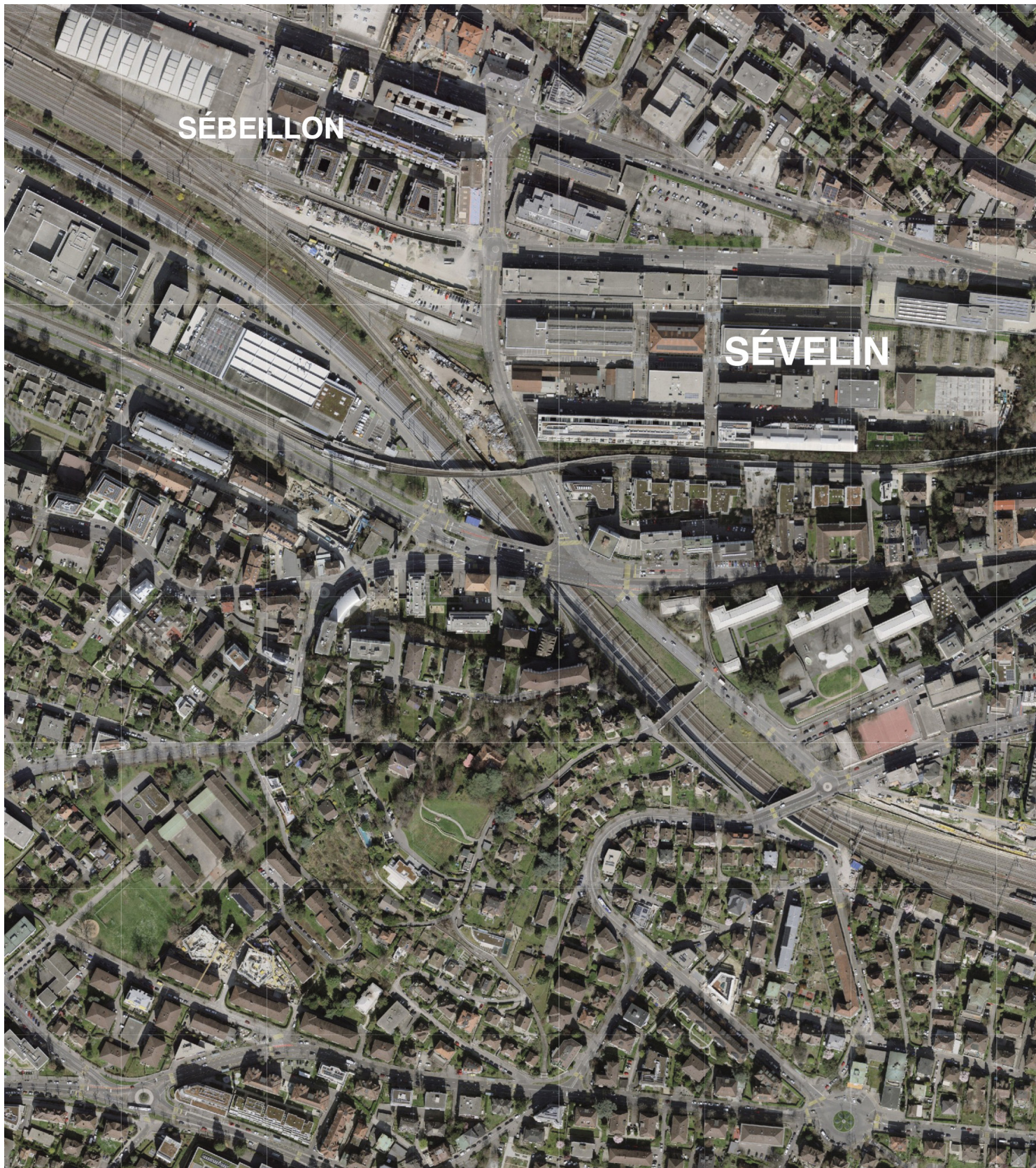

35 Le PALM, 2023

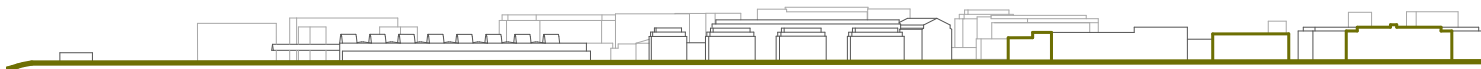

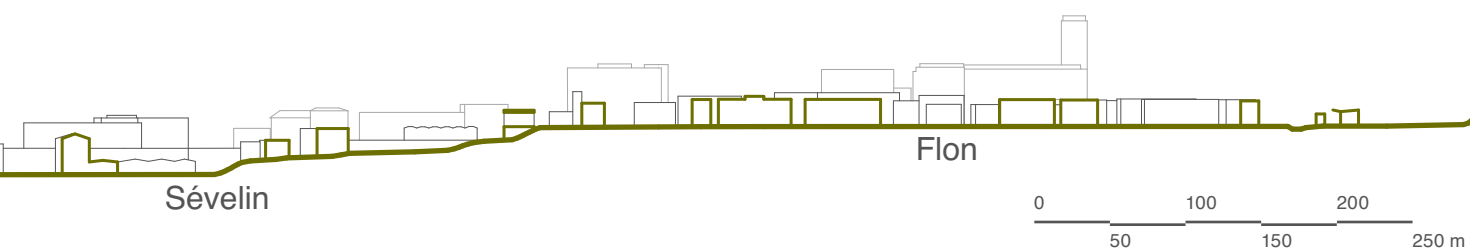

Obr. 11. Ortofoto mapa s
vyznačenými lokalitami údolia

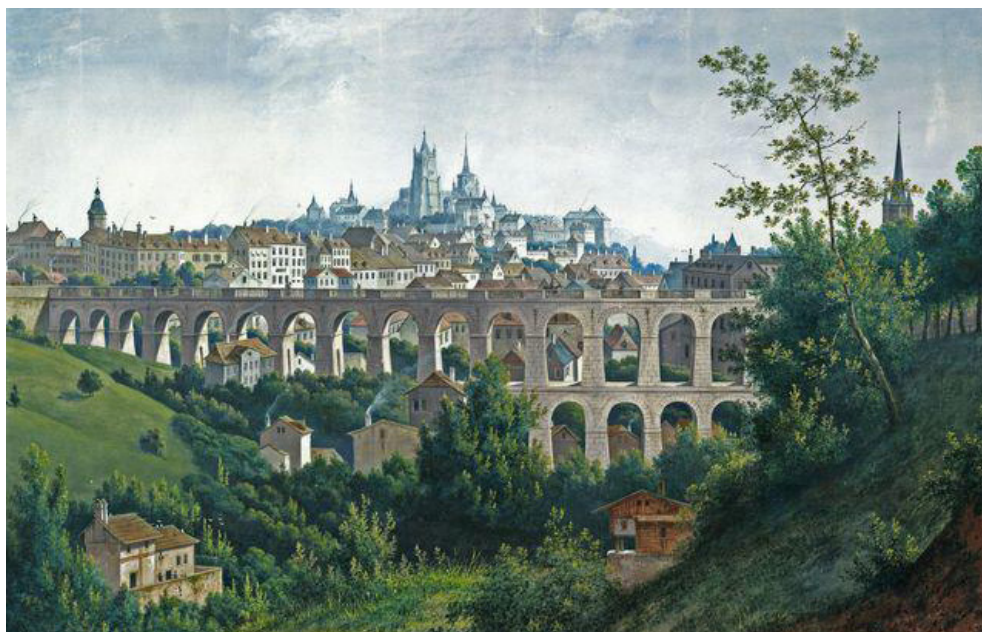
Obr. 12. Pozdĺžny rez údolím
M 1:5 000

Sébeillon

3.1 Včera

Obr. 13. Obraz znázorňujúci zabývané údolie rieky Flon

Kedysi v oblasti Flon – Sévelin – Sébeillon pretekala rieka Flon, ktorej údolie bolo prirodzene obývaným územím.³⁶

So začiatkom priemyselnej revolúcie v 19. storočí začali v údolí Flon vznikať nové pily, plniarne a garbiarne, vďaka čomu sa táto oblasť stala zapáchajúcou časťou mesta a obyvatelia Lausanne sa jej vyhýbali.³⁷

V roku 1832 epidémia cholery doviedla mesto k premosteniu rieky Flon a Lauve. V tomto období bol postavený most Pont Pichard s konštrukciou dvojitého vysokého oblúka. Zároveň v rovnakom období úrady nariadili postupné zasypávanie rieky Flon proti prúdu a mierne vyrovnávanie pásu pôdy okolo rieky.³⁸

Následne v roku 1868 bol mestu od dvoch podnikateľov predložený ambiciózný plán na vybudovanie nákladnej vlakovej stanice so skladom, ktorá mala slúžiť budúcej železnici spájajúcej Lausanne a Ouchy. V roku 1875 bolo celé údolie prevedené do vlastníctva podnikateľov, aby mohli na seba prevziať náklady na realizáciu ich veľkolepého plánu. Pri realizácii železničnej trasy sa vykopaná pôda z tunelov použila na zasypanie rieky Flon. Postupne sa údolie bývalej rieky vyrovnalo a vznikli tu tri takzvané platformy – Flon, Sévelin a Sébeillon, ktoré boli v krátkom čase zastavané skladmi a celé územie slúžilo priemyslu. Na vrchnej platforme vzniklo nástupište Flon.³⁹

V 20. storočí sa nástupište Flon stalo hlavnou nákladnou stanicou pre mesto Lausanne. V prvej polovici 20. storočia bola oblasť údolia stále využívaná primárne pre priemysel, avšak v priebehu 50. rokov 20. storočia záujem o sklady začal klesať a oblasť sa postupne prestávala využívať. Časom sa bývalé sklady vo Flon premenili na kancelárie a dielne pre remeselníkov a umelcov.⁴⁰

³⁶ Flon, 2023

³⁷ Flon, 2023

³⁸ Flon, 2023

³⁹ Flon, 2023

⁴⁰ Flon, 2023

Obr. 14. Nákladná vlaková stanica
Flon

Obr. 15. Priemyselné sklady

Na hornú platformu, oblasť Flon, bolo vypísaných zopár urbanistických súťaží, avšak ani jeden z vtedajších projektov sa nezrealizoval. Až na prelome 21. storočia sa rozhodlo pre transformáciu Quartier du Flon, ktorá priniesla vyvážené riešenie: zachovať to najlepšie z minulosti a použiť to na budovanie budúcnosti. Postupná premena a renovácia budov z oblasti Flon vytvorila nové centrum života, práce, kreativity a zábavy pre mesto Lausanne.⁴¹

Avšak ostatné časti kedysi priemyselného údolia zostali ešte do dnešných čias pomerne zabudnutými, hoci v sebe ukrývajú silný potenciál.

41 Flon, 2023

3.2 Dnes

V súčasnosti má údolie bývalej rieky viacero tvárí. Flon sa stalo novým centrom mesta, ktoré prekypuje životom, zatiaľ čo mostom oddelená oblasť Sévelin a Sébellion sú stále tak trochu zabudnutým miestom, ktoré v sebe ukrývajú viacero rôznych identít, ktorým chýba vzájomné prepojenie.

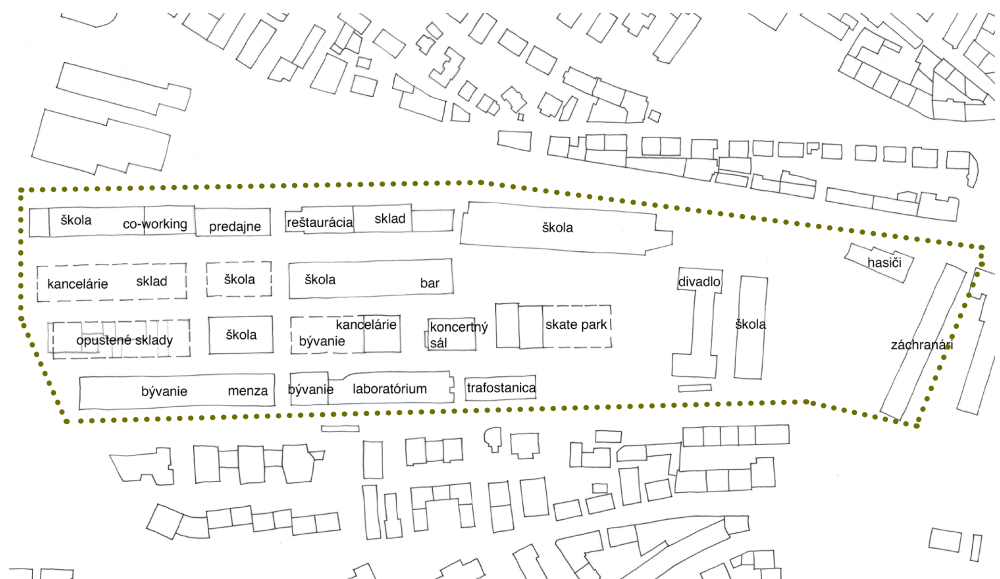
Obr. 16. Skica oblasti Sévelin

Oblasť Sévelin, ktorá je riešená v tejto diplomovej práci, v súčasnosti ponúka návštevníkovi viacero funkcií. Nachádza sa tu bývanie, kancelárie, zopár kaviární a reštaurácií, viaceré stredné školy, laboratórium, skate park, divadlo s koncertnou sálou, ale aj sklady, či priemyselná výroba.⁴²

Už len pri vymenovaní všetkých týchto funkcií, čo sa v oblasti nachádzajú, vnímam, že síce riešené územie má mnoho identít, je to skôr miesto nikoho, a nedá sa presne určiť komu oblasť patrí. Patrí jej obyvateľom, alebo školám, kultúre, či práve priemyselnej minulosti?

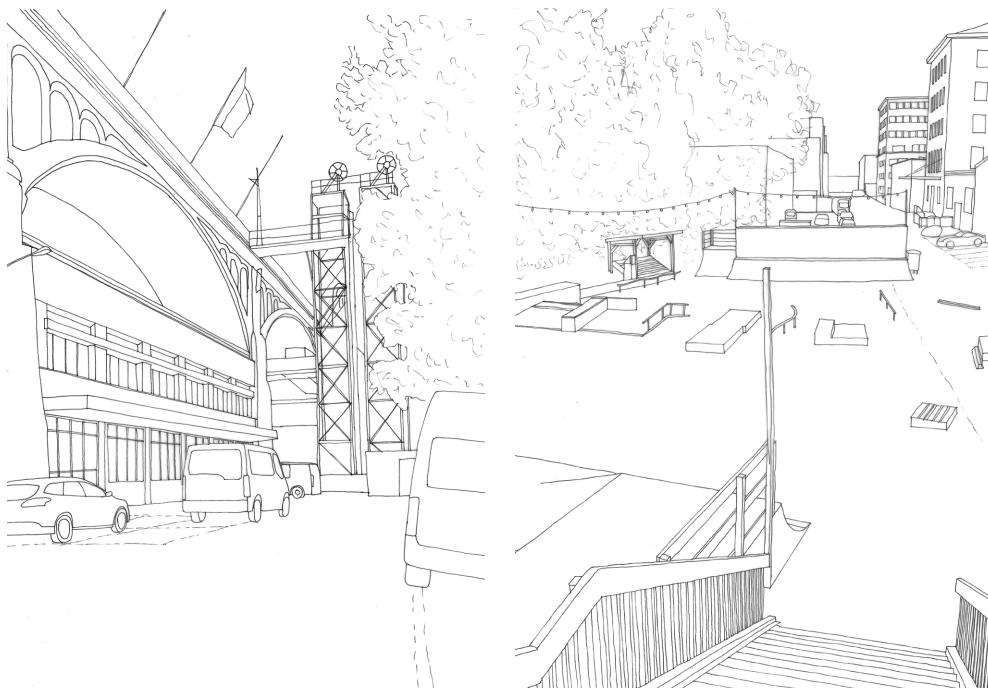
Obr. 17. Schwarzplan s vyznačením riešenej oblasti Sévelin a jej stávajúcimi funkciami

⁴² Google maps, 2023

Obr. 18. Oblasť pod mostom – prístup k zastávke metra

Obr. 19. Prechod medzi hornou a spodnou časťou oblasti Sévelin – časť so skate parkom

Neurčitost' vnímam i vo verejnom priestranstve celého územia, predovšetkým v spodnej oblasti Sévelin. Spodná oblasť je jedna veľká rovina, ktorá má vytvorený pravidelný uličný raster, s rovnými dlhými ulicami, ktoré sú pretínané priečnymi spojovacími ulicami. Dlhé ulice by sa dali označiť za dopravné ulice, ktoré zároveň slúžia ako parkovacie plochy pre automobily a ďalšie motorové vozidlá. Charakter priečných ulíc bol nedávno zmenený z odstavňích plôch pre automobily na pešie zóny, ktoré v súčasnosti ponúkajú miesta s posedením na lavičke pod stromami. Pri premene priečných ulíc je možné vnímať, že sa snažili dosiahnuť viac bezpečného a obytného priestoru, ktorý by mal slúžiť primárne študentom gymnázia, ktoré sa medzi ulicami nachádza.

Obr. 20. Priečna ulica – priestor vedľa koncertného sálu Docks

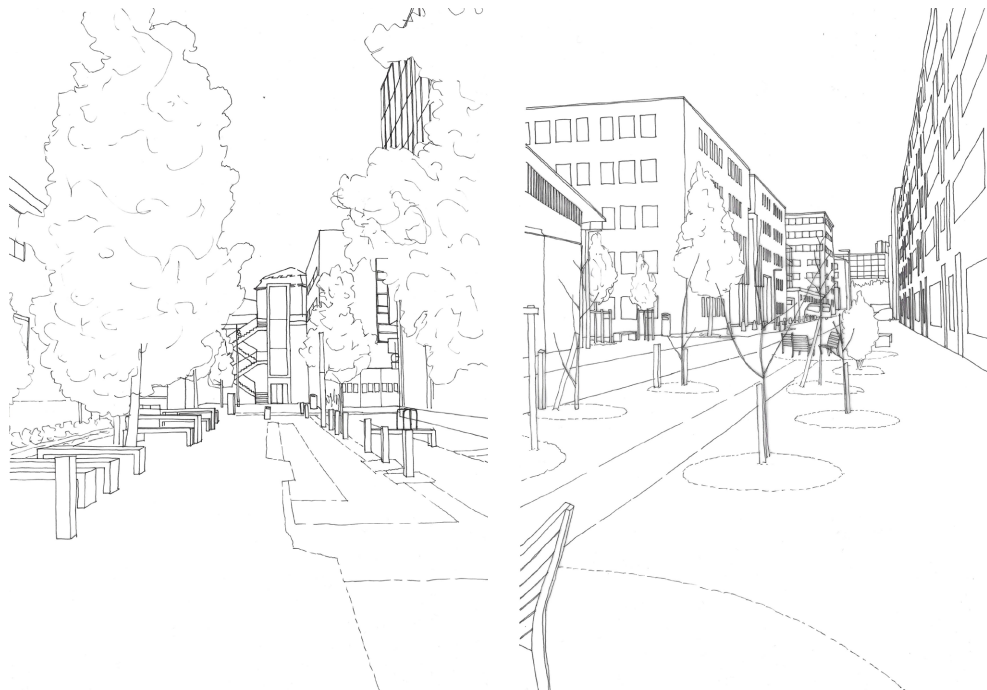
Obr. 21. Priečna ulica – priestor vedľa budovy gymnázia

Zároveň je verejný priestor celej oblasti slabo prepojený s budovami, ktoré sa tam nachádzajú. Poväčšine sú tu dlhé budovy, ktoré majú uzavreté fasády, takže aktuálne neexistuje žiadne prepojenie medzi životom na ulici a životom vo vnútri budov. Na človeka to môže pôsobiť, ako keby sa jednalo o dva rôzne svety, ktoré existujú v dvoch rozdielnych galaxiách a navzájom nemajú nič spoločné.

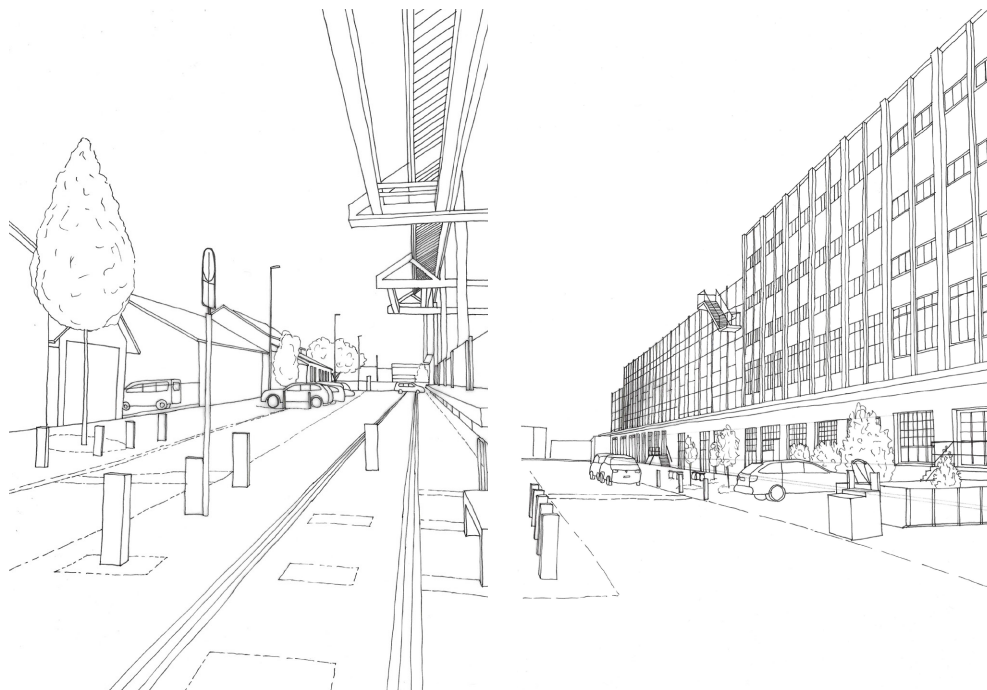
Obr. 22. Priečna ulica – priečne prepojenie územia s jeho okolím

Obr. 23. Južná lineárna ulica

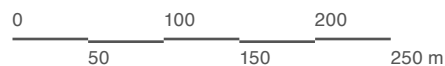
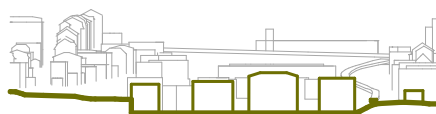
Obr. 24. Stredná lineárna ulica

Obr. 25. Severná lineárna ulica

Týmto izolovaným dojmom pôsobí i celá oblasť v reakcii na svoje okolie. Tým že sa oblasť nachádza v údolí bývalej rieky, jej naviazanosť na okolie je primárne postavená na vertikálnom prepojení prostredníctvom schodov a rámp. Zároveň vďaka svojej výškovej polohe voči okoliu vytvára samostatný chránený svet, ktorý môže ponúknuť obyvateľom tejto štvrte, ale aj mesta výnimočnú atmosféru pre každodenný život.

Obr. 26. Priečný rez spodnou časťou riešenej oblasti Sévelin M 1:5 000

3.3 Zajtra

Z mene dostupných údajov a informácií sa mi nepodarilo nájsť žiadny konkrétny projekt na rozvoj a premenu oblasti Sévelin. Z dokumentov, ktoré som pre oblasť Sévelin našla, je relevantným len spracovaný problémový výkres územia, ktorý bol zameraný na mobilitu v danom území a na prepojenosť oblasti s jeho okolím.

Obr. 27. Problémový výkres pre oblasť Sévelin

Concept d'accessibilité en modes doux

A tak jediný projekt, ktorý má v budúcnosti výraznejšie ovplyvniť túto oblasť je vybudovanie novej trasy električky T1, ktorá by mala viesť po „Rue de Genève“ z centra mesta do západnej časti Lausanne.

Obr. 28. Vyznačenie stávajúcich a plánovaných trás a zastávok verejnej hromadnej dopravy

Tieto skutočnosti ma inšpirovali k smerovaniu mojej diplomovej práce na vytvorenie urbanistického a architektonického návrhu pre celú oblasť Sévelin, kde chcem načrtnúť možnú budúcnosť tohto územia so zaujímavým potenciálom.

4 Nová identita

Tak ako už bolo v predchádzajúcich kapitolách naznačené, vnímam, že oblasť Sévelin má naozaj výnimočný charakter, ktorý spočíva v jej polohe na hranici centra mesta Lausanne a jeho plánovaných rozvojových oblastí. Zároveň jej výnimočnosť tkvie i v jej histórii, ktorá sformovala jej aktuálny charakter chráneného údolia, ktorý v sebe ukrýva potenciál pre vytvorenie novej polyfunkčnej štvrte s jedinečnou identitou, ktorá by doplnila zaujímavú mozaiku mesta Lausanne.

4.1 Sociálny potenciál

Identitu mesta v prvom rade tvoria jej obyvatelia a užívatelia mestských priestorov. Na základe tohoto možno tvrdiť, že architektúra a spoločenský život sú spolu úzko prepojené. Pre mnohých ľudí je však architektúra a tvorba priestorov len formálnym prvkom, len formou vyjadrenia. Avšak architektúru a urbanizmus možno chápať ako istý nástroj, ktorý môže ovplyvňovať práve spoločenský život v meste. Vo verejnom priestore sa stretávajú rôzni, po väčšinou neznámi užívatelia, ktorým sú ponúknuté možnosti na nezáväznú a náhodnú stretnutie, pozorovanie diania v prostredí, alebo nadviazanie nových kontaktov, ktoré môžu viesť k vytvoreniu komunity, alebo spoločenstva, v rámci bytového domu, štvrte, alebo mesta.

Preto by sme my, architekti, mali dbať na kvalitu verejných priestor, lebo sociálny potenciál miesta je na nich závislý, presnejšie na ich priestorových kvalitách. Tejto problematike verejných priestorov a ich kvalite sa venuje i Jan Gehl vo svojej knihe *Život medzi budovami*:

„Na uliciach a v mestských priestoroch nízkej kvality sa odohráva len absolútne minimum aktivít. Ľudia chcú ísť domov. Ak je však dizajn verejného priestoru atraktívny, potrebné aktivity sa v ňom vyskytujú rovnako často, ale zvyčajne trvajú dlhšie. Okrem toho mnohé dobrovoľné aktivity vznikajú preto, že miesto a situácia vyzývajú ľudí, aby sa zastavili, sadli si, najedli sa, zahrli sa atď. V atraktívnom prostredí je teda možné vykonávať úplne iné, širšie spektrum ľudských činností. Sociálne aktivity sú tie, ktoré závisia od prítomnosti iných ľudí vo verejnom priestore: detská hra, pozdravy a rozhovory, spoločné aktivity rôzneho druhu a najbežnejšie sociálne aktivity - pasívne kontakty, ako napríklad vidieť a počuť iných ľudí.“⁴³

Využívanie verejného priestoru rôznymi ľuďmi spočíva práve v detailoch, ktoré dávajú príležitosť na zastavenie sa a pozorovanie, napríklad lavička s výhľadom na detské ihrisko, alebo posedenie v kaviarni s výhľadom na rušnú ulicu, strom alebo stena domu o ktorú sa môžeme oprieť, keď na niekoho čakáme. Zároveň vnímam, že pre vytvorenie živej štruktúry vo väčšej mierke, ako je napríklad oblasť Sévelin, je vhodné pracovať s verejnými priestormi rôzneho charakteru, ktoré poskytnú svojim užívateľom rozmanitú škálu aktivít a dajú im možnosť identifikovať sa s touto oblasťou.

43 Život medzi budovami, s.7

„Život medzi budovami zahrňuje celé spektrum aktivít, ktoré sa spájajú a dávajú verejnému priestoru mesta a obytných štvrtí zmysel a príťažlivosť.“⁴⁴

**Jah Gehl,
Život mezi budovami**

44 Život mezi budovami, s.16

4.2 Možnosť identifikovania

Koncipovanie verejných priestorov sa zakladá primárne na myšlienkach architekta Hermana Hertzbergera, ktoré boli prezentované v knihe „*Přednášky pro studenty architektury*“ a na myšlienkách, ktoré prezentoval Jan Gehl vo svojej knihe „*Život mezi budovami*“. V tejto časti práce by som sa chcela venovať primárne charakterizovaniu a popisu niektorých vybraných verejných priestorov, a pokúsiť sa opísať to, ako boli myšlienky z kníh interpretované v projekte.

Návrh verejných priestorov je primárne založený na snahe oživiť oblasť a vytvoriť novú identitu miesta, kde by spolu mohli žiť rôzne skupiny ľudí a zároveň spolu mohli vytvoriť fungujúcu komunitu.

Osobne vnímam, že ak chceme niekde žiť, mali by sme mať šancu sa s týmto miestom identifikovať a zároveň mať možnosť pre sebarealizáciu. Avšak najdôležitejšie je, aby sme v mieste v ktorom žijeme mohli nadviazať kontakty s ostatnými ľuďmi.

Zároveň sa stotožňujem s myšlienkou toho, že nie vždy je nutné vytvárať komplikované riešenia. Niekedy totiž stačí naozaj málo k tomu, aby bol dosiahnutý požadovaný cieľ.

„Pokial' sa verejné priestranstvá dajú používať, ľudia ich používajú.“⁴⁵

**Jah Gehl,
Život mezi budovami**

45 Život mezi budovami, s.52

4.3 Identita verejných priestranstiev

„Funkčný obraz si najprv vyžaduje identifikáciu objektu, čo znamená jeho odlišenie od iných vecí, jeho uznanie ako oddeliteľnej entity. Toto sa nazýva identita, nie v zmysle rovnosti s niečím iným, ale s významom individuality alebo jednoty.“⁴⁶

V súčasnosti je oblasť Sévelin špecifická práve svojou štruktúrou, ktorá sa skladá z dlhých rovných ulíc, ktoré sú navzájom poprepájané priečnymi ulicami. Ako už bolo vyššie spomenuté, v súčasnosti pozdĺžne ulice slúžia primárne automobilovej doprave, čo do značnej miery znižuje možnosť oživenia týchto priestorov.

Túto problematiku vo svojej knihe popísal i Jan Gehl.

„Po celú históriu ľudského bývania ulice a námestia tvorili ohniská a miesta, kde sa zhromažďovali ľudia, ale s príchodom funkcionalizmu boli ulice a námestia prehlásené doslova za nežiadúce. Nahradili ich cesty, chodníky a nekonečné trávniky.“⁴⁷

Zároveň som si vedomá toho, že táto oblasť od priemyselnej revolúcie nebola zrovna prívetivým prostredím k bývaniu, a teda charakter ulíc a priestranstva zodpovedal funkciám tohto územia. Zároveň som presvedčená o tom, že do tejto oblasti by sa mal navrátiť jej prvotný charakter príjemného údolia zaliateho životom, ktorý by mal však zachovať určitý odkaz na celú svoju históriu.

Existujúcu štruktúru ulíc vnímam ako najviac charakteristickým prvkom danej oblasti, ktorý by som chcela zachovať. Prostredníctvom zachovania uličných štruktúr je možné vytvoriť odkaz na priemyselnú históriu oblasti, a zároveň ponúknuť možnosť vybudovania novej identity.

Existujúcu štruktúru ulíc vnímam ako najviac charakteristickým prvkom danej oblasti, ktorý by som chcela zachovať. Prostredníctvom zachovania uličných štruktúr je možné vytvoriť odkaz na priemyselnú históriu oblasti, a zároveň ponúknuť možnosť vybudovania novej identity.

Obr. 29. Koncept urbanistického návrhu založený na stávajúcej uličnej štruktúre znázorňujúci dôležitosť jednotlivých ulíc z hľadiska predpokladaného sociálneho charakteru

46 Obraz mesta, s.8

47 Život medzi budovami, s.47

Na základe toho je urbanistický koncept postavený na zachovaní princípu uličných štruktúr, pričom pracuje so zmenou ich charakteru. Snaha je vytvoriť dostatočne veľkú škálu rôznorodých verejných priestorov tak, aby mohli byť uspokojené viaceré smery spoločenského života.

Okrem týchto ulíc je urbanistický návrh taktiež zameraný na plynulejšie prepojenie nielen jednotlivých úsekov štvrte s jeho okolím, ale snahou je celkové skvalitnenie verejných priestranstiev štvrte.

4.4 Uličné štruktúry

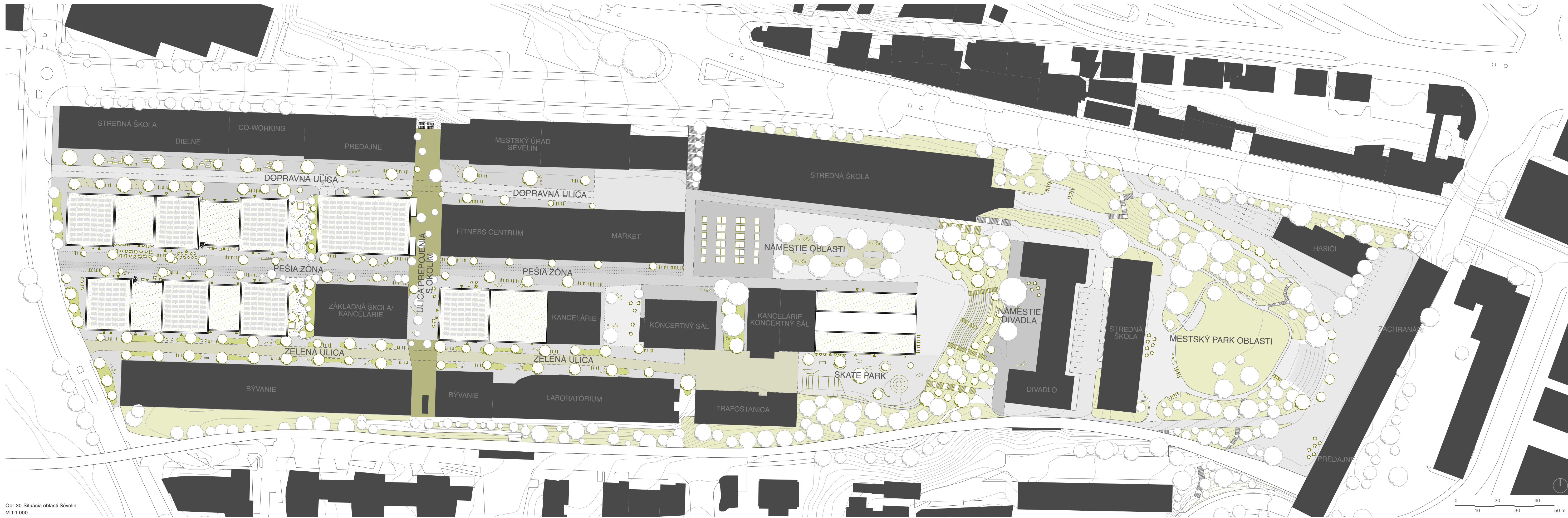
Ako už bolo viackrát spomenuté, západná časť štvrte je založený primárne na troch lineárnych uliciach, pričom každá z nich má iný charakter a inú funkciu. Jedná sa o charakter pešej zóny, dopravnej ulice a zelenej ulice. Zároveň sú navzájom poprepájané priečnymi ulicami, ktoré sú založené na podobnom princípe, teda každá z priečných ulíc má iný charakter. Napríklad ulica venovaná detskému ihrisku alebo ulica prepojujúca strednú časť štvrte s okolitým mestom. Navrhovaný charakter ulíc sa snaží reagovať nielen na funkcie v priľahlých objektoch, ale snaží sa tiež vytvoriť určité prepojenie so zvyškom mesta.

Veľmi výstižne o tom, že by miesto malo pracovať s rozmanitosťou napísal architekt Herman Hertzberger:

„Potrebujeme nájsť priestorové formy, ktoré sú organizované tak, aby poskytovali viac príležitostí a dôvodov na spoločenský kontakt. Priestory, ktoré rozširujú možnosti stretnutia a majú katalizačný účinok, a tak prispievajú k vyjadreniu toho, čo ľudí spája; skrátka, mali by poskytovať to, čo nás núti vyhľadávať mesto.“

Herman Hertzberger,
Přednášky pro studenty architektury

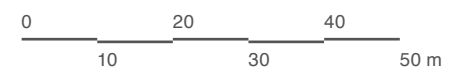

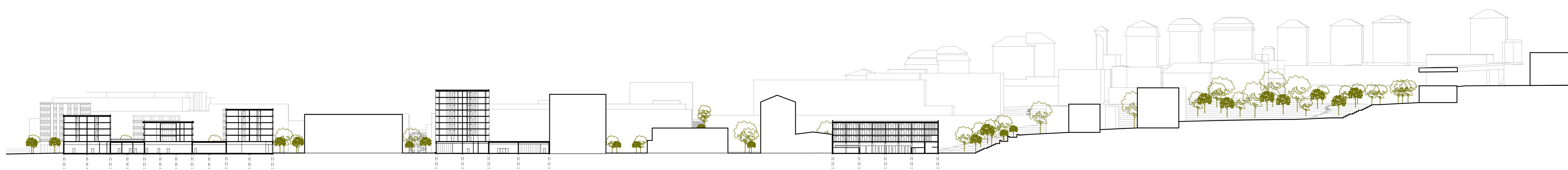

Obr. 30. Situácia oblasti Sėvelin
M 1:1 000

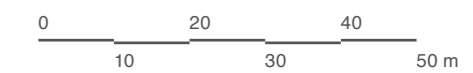

Obr. 31. Pričný rez územím Sévelin
M 1:1 000

Obr. 32. Pozdĺžny rez územím
Sévelin
M 1:1 000

4.4.1 Pešia zóna

Najdôležitejšou ulicou celej oblasti v projekte je stredná ulica, ktorá je navrhovaná ako pešia zóna. Ulica je v západnej časti z južnej a severnej strany lemovaná novou bytovou výstavbou, pričom prvé nadzemné podlažie navrhovaných objektov pracuje s myšlienkou živého parteru, ktorý by mal ponúknuť užívateľom dostatočné množstvo komerčných aktivít, ale aj také aktivity, ktoré podporujú komunitný život. Týmto riešením je snaha vytvoriť postačujúci základ pre spoločenský život na ulici. Prostredie ulice je navrhnuté tak, aby bolo príjemným prostredím pre chodca, no zároveň mu poskytovalo dostatočné množstvo možností zastaviť sa, sadnúť si alebo sa oprieť napríklad o strom a sledovať dianie na ulici. Ulica je prístupná taktiež i pre cyklistov, napriek tomu sú však chodci stále nadradenými užívateľmi.

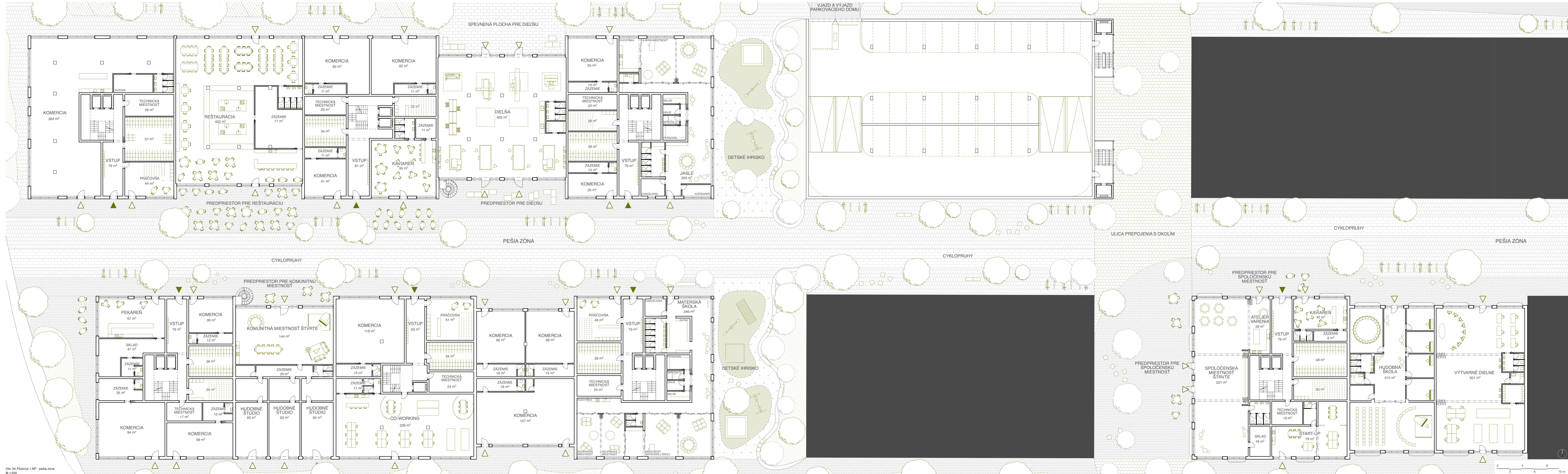
„Tým, že sa na jednom mieste stretáva viac ľudí a trávia spolu viac času, môžu sa rozvíjať sociálne kontakty a aktivity, ktoré v konečnom dôsledku vedú k otvorenej a živej komunite.“

**Jah Gehl,
Život medzi budovami**

Niektoré z komerčných funkcií a komunitné aktivity sú pevne navrhnuté. Jedná sa napríklad o pekáreň, alebo kaviareň, či reštauráciu, ktoré sú v území umiestnené tak, aby ponúkli výhľad do pešej zóny. Medzi týmito komerčnými funkciami sa nachádzajú miesta, ktoré by mali podporiť už spomínaný komunitný život štvrte. Jedným z nich je dielňa, kde si obyvatelia štvrte môžu opraviť bicykel, alebo vytvoriť malý stolček pod kvet, či požičať náradie na opravu pokazených dvierok na kuchynskej linke. Ďalej je tu navrhovaná komunitná miestnosť, ktorá má slúžiť pre nezáväznú náhodnú stretnutia obyvateľov, alebo sa môže stať komunitnou domovskou základňou, kam môže človek každý deň na chvíľu zavítať, aby čiastočne unikol pred uponáhľaným životom dnešnej doby. Zároveň v prvom nadzemnom podlaží objektov lemujuúcich pešiu zónu sú navrhované inštitúcie ako materská škola a jasle, ktoré utvárajú charakter jednej z priečných ulíc.

Obr. 33. Priečna ulica s detským ihriskom

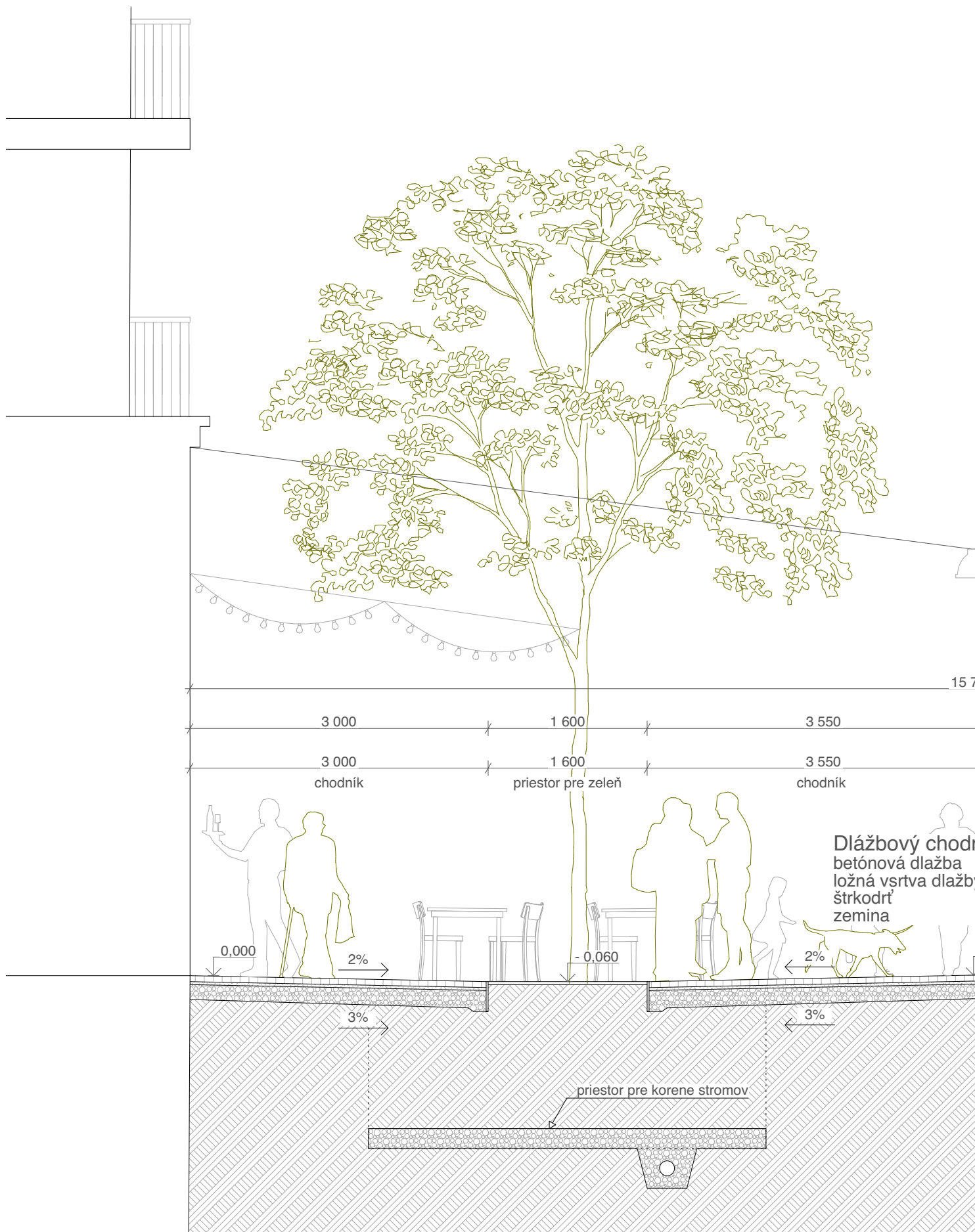

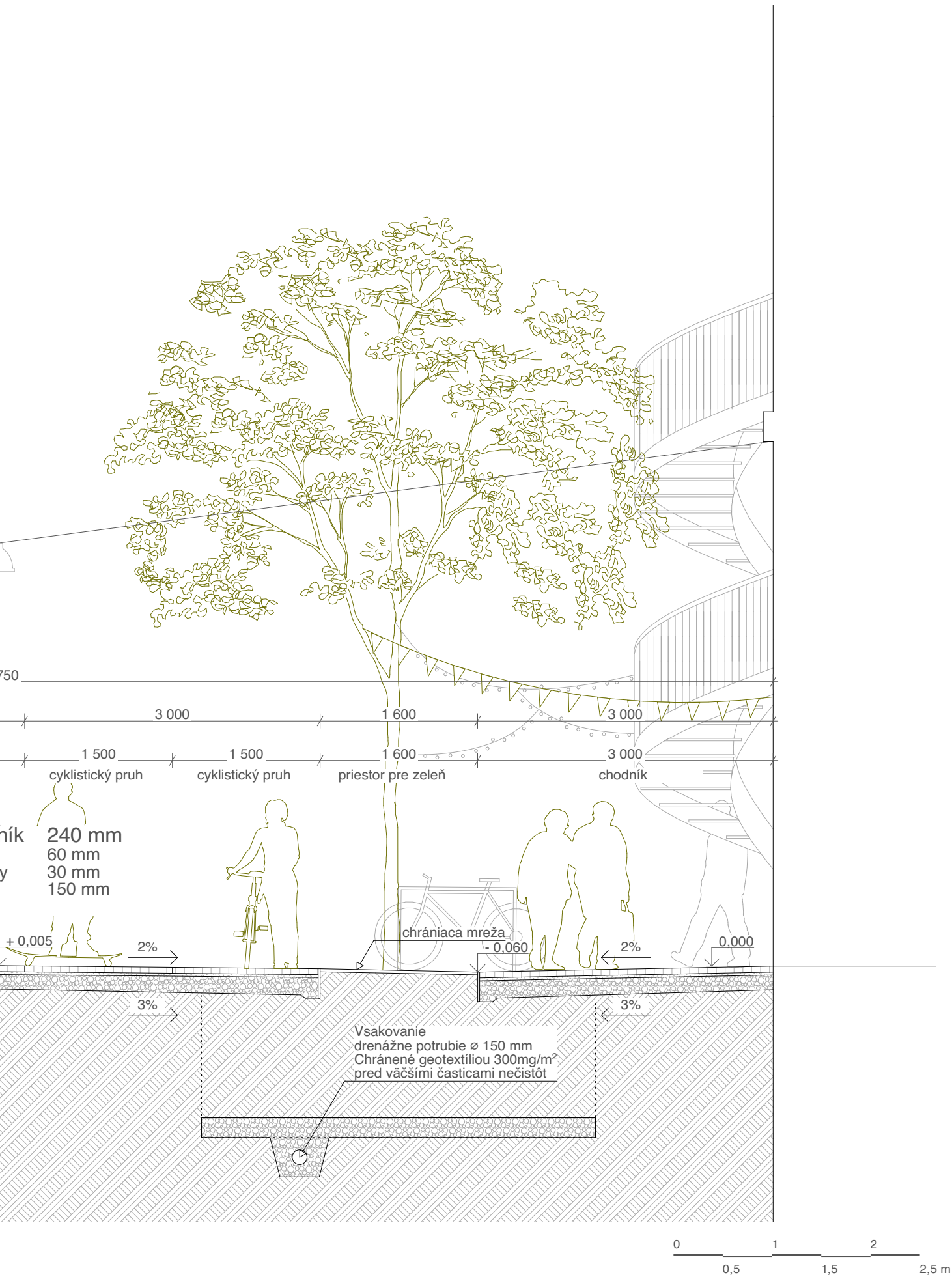
Obr. 35. Pohľad do pešej zóny

Obr.36. Detail skladby - pešia zóna
M 1:50

Postupne ako sa človek dostáva hlbšie do stredu celej štvrte, čiastočne sa mení i charakter pešej zóny. V strede areálu je v novo navrhnutom objekte situovaná spoločenská miestnosť celej štvrte, ktorá by mala slúžiť pre väčšie spoločenské podujatia. Mohlo by ísť o rôzne festivaly štvrte, alebo oslavy. Súčasne, v čase jej využívania, je možnosť ju rozšíriť do okolitého verejného priestoru pešej zóny a priečnej ulice, ktorá vytvára prepojenie údolia s južnou a severnou stranou mesta. Rohovým umiestnením spoločenskej miestnosti je snaha o vytvorenie bodu zastavenia a možnosť krátkeho prepojenia charakteru oboch ulíc.

4.4.2 Dopravná ulica

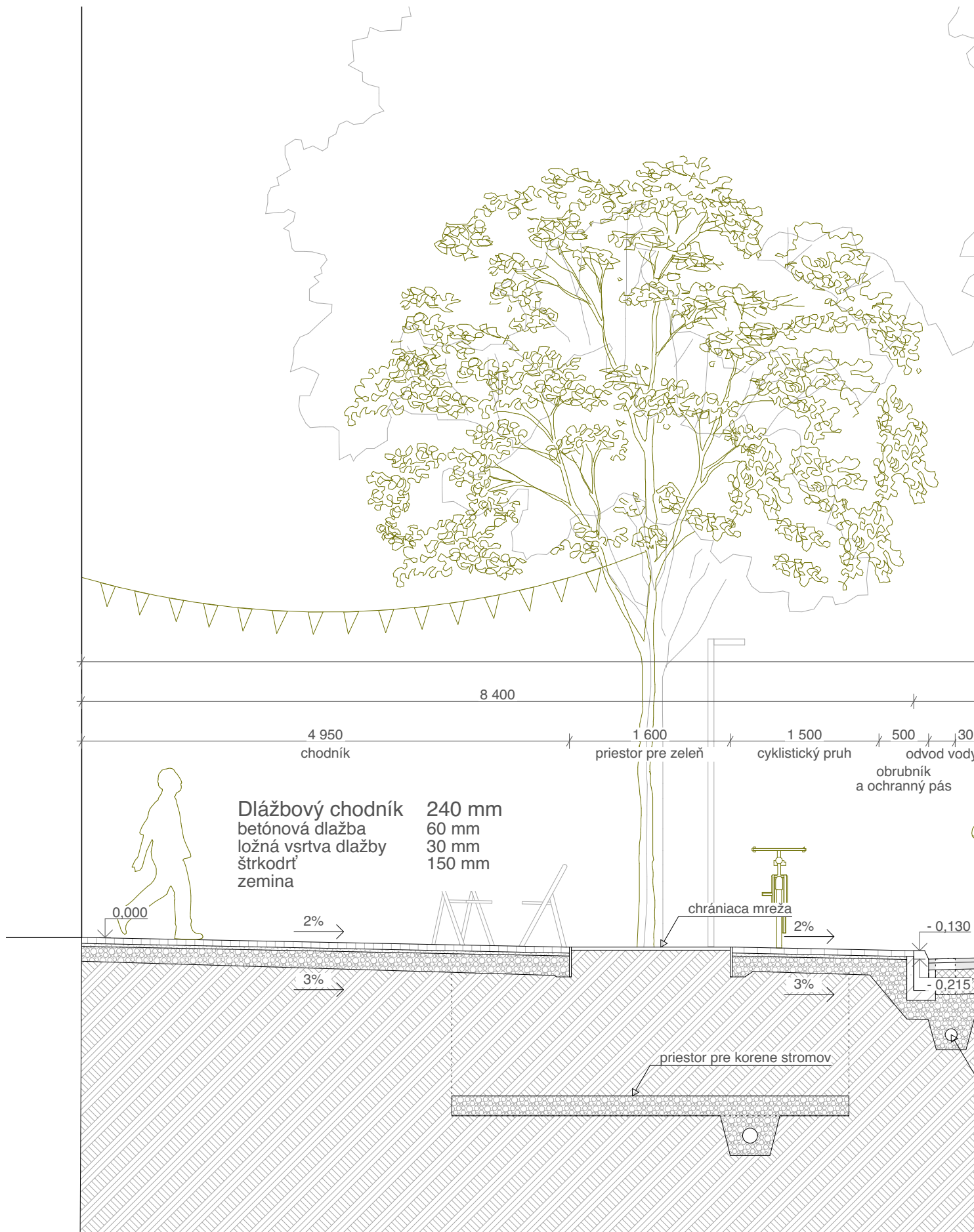
Severná lineárna ulica je navrhnutá ako hlavná dopravná ulica celej oblasti. Je to i z toho dôvodu, že na ulicu je napojený navrhovaný parkovací dom. Prostredníctvom parkovacieho domu je zabezpečené parkovanie v celom areály. Zároveň na tejto ulici sa nachádza zopár vonkajších krátkodobých parkovacích miest, ktoré slúžia pre krátkodobé parkovanie, alebo pre zásobovanie jednotlivých dielní a ateliérov. Výhodou ulice je jej široký profil, ktorý umožňuje navrhnuť dostatočne kvalitný verejný priestor pre chodcov aj cyklistov. V západnej časti ulice by mali byť umiestnené dielne remeselníkov a ateliéry umelcov, ktorý majú možnosť rozšíriť svoj ateliér o určitý uličný priestor, a tak vytvoriť prepojenie medzi interiérom a exteriérom. Vďaka spoločnému užívaniu uličného priestoru by remeselníci a umelci mohli mať možnosť na budovanie spoločenského prepojenia nielen medzi sebou, ale aj s okoloidúcimi. Na ulici sú navrhované plochy k sedeniu, ktoré môžu poslúžiť k odpočinku, ale zároveň sú navrhnuté tak, aby mohli mať funkciu pracovnej plochy pre dielne. Táto časť dielní je zámerné orientovaná na južnú stranu a od cesty pre motorové vozidlá je opticky oddelená vzrastlou zeleňou tak, aby pre užívateľov bolo vytvorené príjemnejšie prostredie.

V jednej z existujúcich budov je navrhovaná funkcia marketu, takže prostredníctvom tejto ulice by malo byť tiež zabezpečené zásobovanie prevádzky.

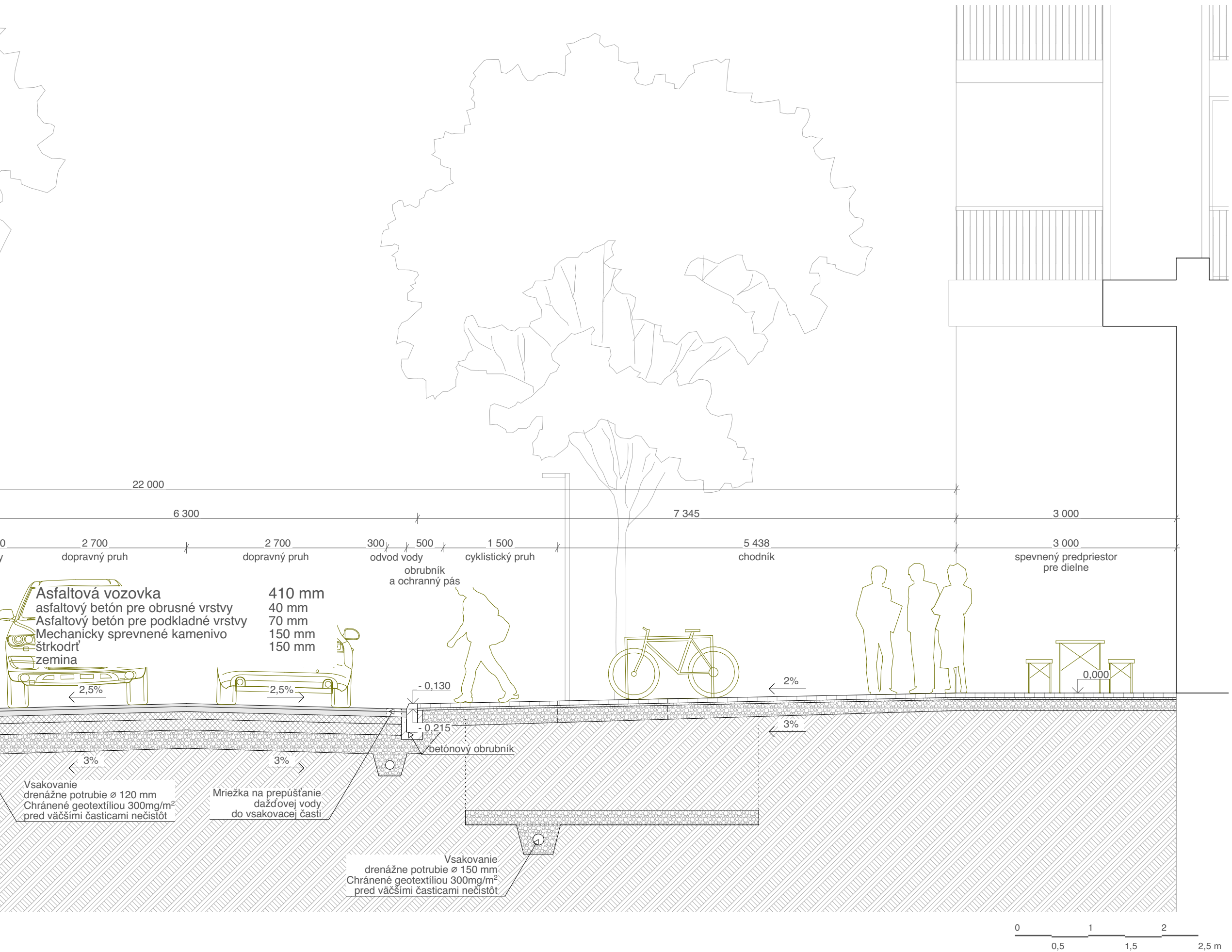
Obr. 37. Dopravná ulica

Obr. 39. Detail skladby - dopravná ulica
M 1:50

4.4.3 Zelená ulica

Južná ulica má navrhovaný charakter zelenej ulice. Jedná sa o ulicu, ktorá by mala byť najviac zelenou z celej oblasti. Zároveň touto ulicou vedie spevnená komunikácia, ktorá je určená pre zásobovanie niektorých objektov, ktoré sa nachádzajú v strednej časti riešeného územia. Jedná sa predovšetkým o zásobovanie koncertného sálu, alebo baru, ktorý sa nachádza pri skate parku.

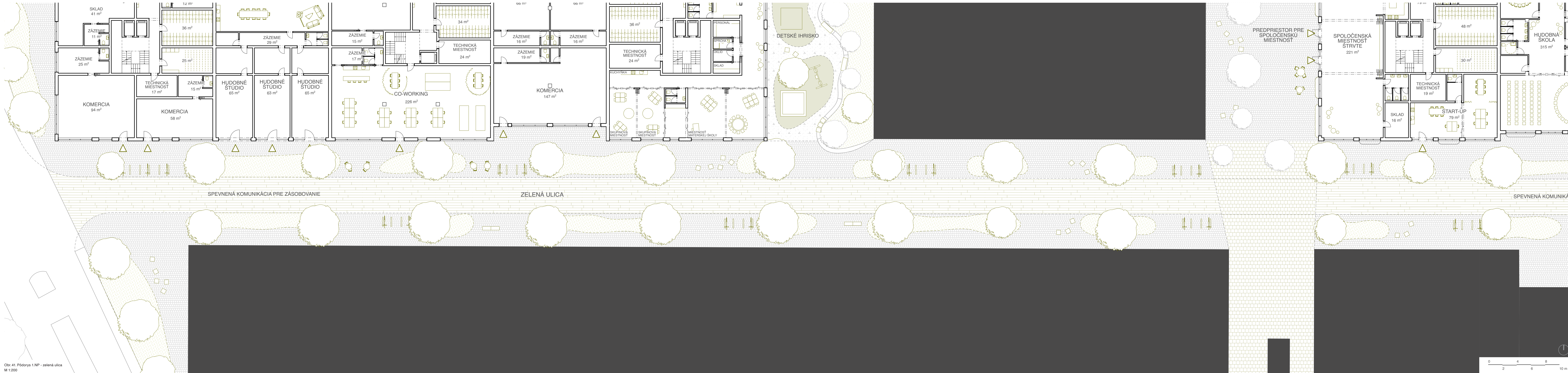
V tejto ulici je navrhovaná vzrastlá zeleň, ktorá je doplnená záhonmi s nižšou zeleňou. Svojim charakterom by mala nadviazať na navrhovanú promenádu, ktorá by mala v budúcnosti lemovať železničnú trať až k hlavnej vlakovej stanici Lausanne. Zároveň by mal tento zelený charakter ulice vytvoriť prepojenie medzi západnou a východnou časťou oblasti, kde je situovaný mestský park.

Obr. 40. Zelená ulica

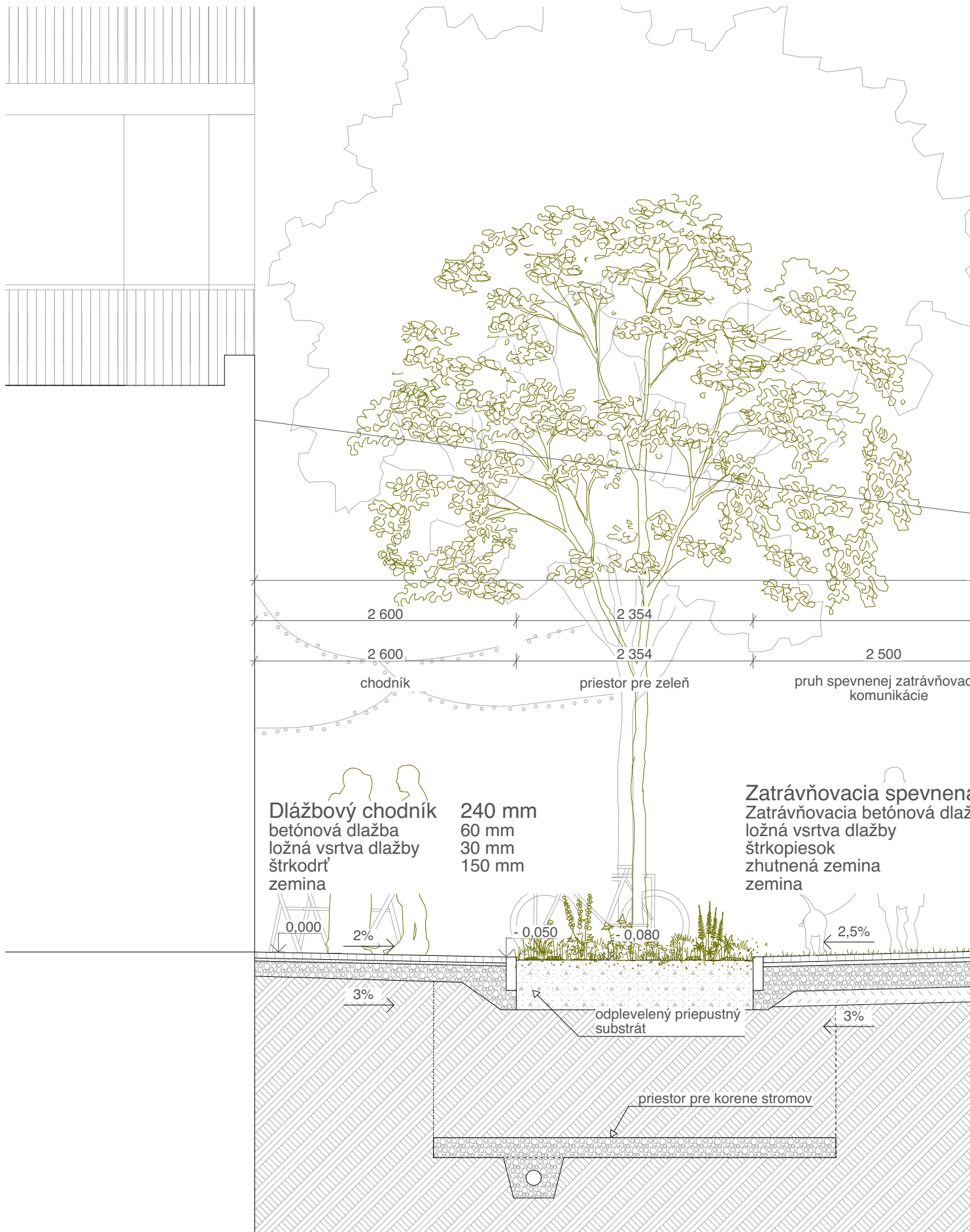

4.4.4 Ulica prepojená s okolím

Z priečných uličných štruktúr vnímam, že najsilnejší charakter má práve ulica, ktorá vytvára prepojenie údolia s južnou a severnou stranou mesta. Dalo by sa ju označiť za koridor plynulého pohybu chodca cez údolie z jedného brehu na druhý. Aby človek len tak nepreplával priestorom bez povšimnutia a pozastavenia sa, je tu navrhnutá budova, ktorá by mala slúžiť ako orientačný bod. Táto budova má v prvom nadzemnom podlaží navrhnutú už spomínanú spoločenskú miestnosť, ktorá by mohla ľudí viac vtiahnuť do deja celej štvrte a vytvoriť tak lepšie prepojenie oblasti s okolitým mestom. Práve prostredníctvom tejto spoločenskej miestnosti by mohla ulica nadobudnúť identitu, ktorá v sebe ukrýva viac než len bezduchý pohyb územím.

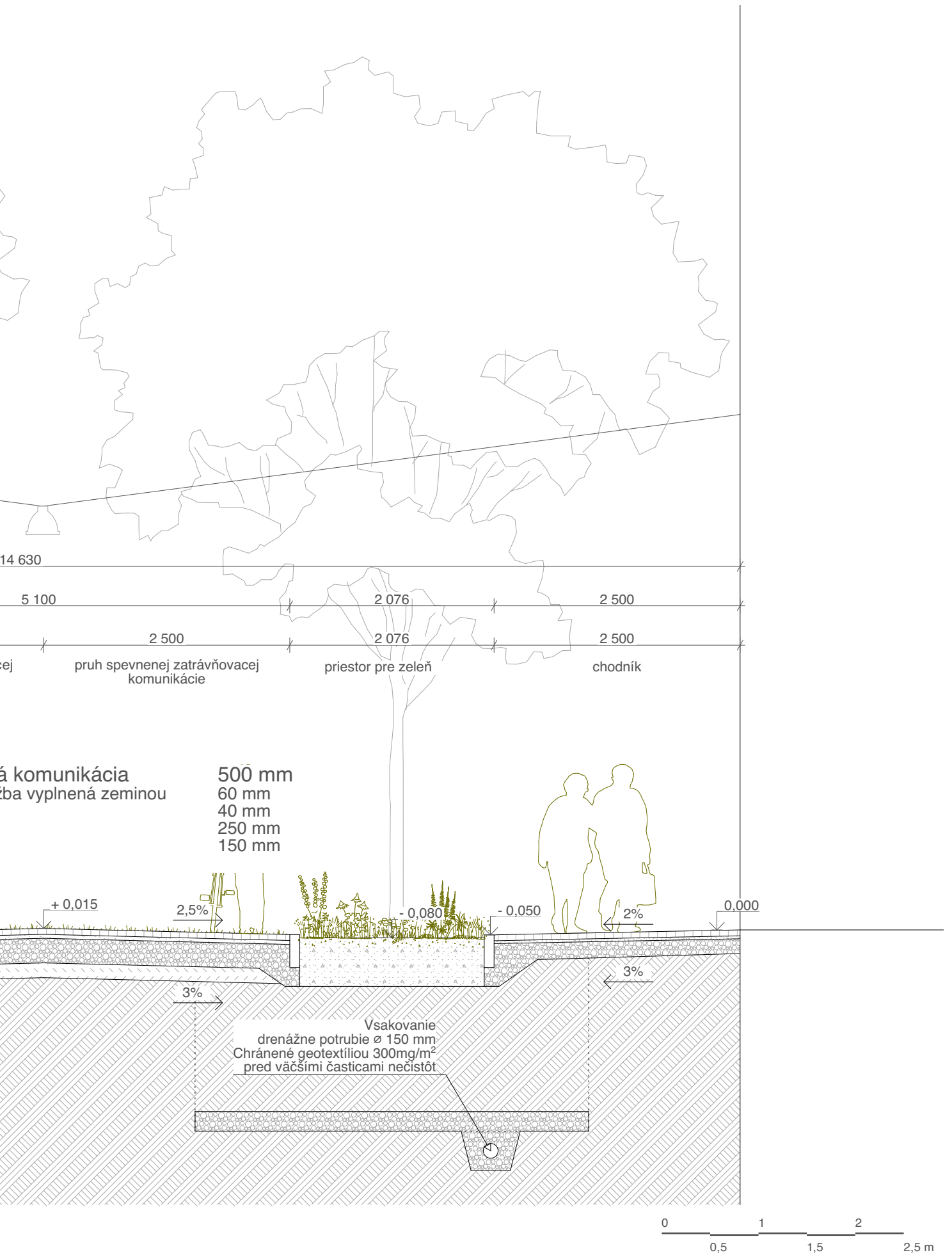

Obr. 41. Pódorys 1.NP - zelená ulica
M 1:200

Obr. 42. Detail skladby – zelená ulica
M 1:50

4.5 Zhromažďovacie verejné priestranstvá

Okrem uličnej štruktúry sa v každej výškovej úrovni štvrte nachádzajú viaceré zhromažďovacie plochy. V spodnej časti štvrte sú dlhé lineárne ulice ukončené dvoma zhromažďovacími plochami rôzneho charakteru, ktoré sú navzájom prepojené a majú vytvorený výškový prechod do hornej časti štvrte.

Jedná sa o námestie, do ktorého ústí dopravná ulica a pešia zóna. Námestie je tvorené dvoma hlavnými časťami. Prvou časťou je spevnená plocha pri budove marketu, ktorá by mohla slúžiť rôznym spoločenským aktivitám štvrte, ako napríklad víkendovým marketom, či rôznym festivalom, ktoré by mohli byť iniciované práve kultúrnymi inštitúciami, ktoré sa v tejto oblasti nachádzajú.

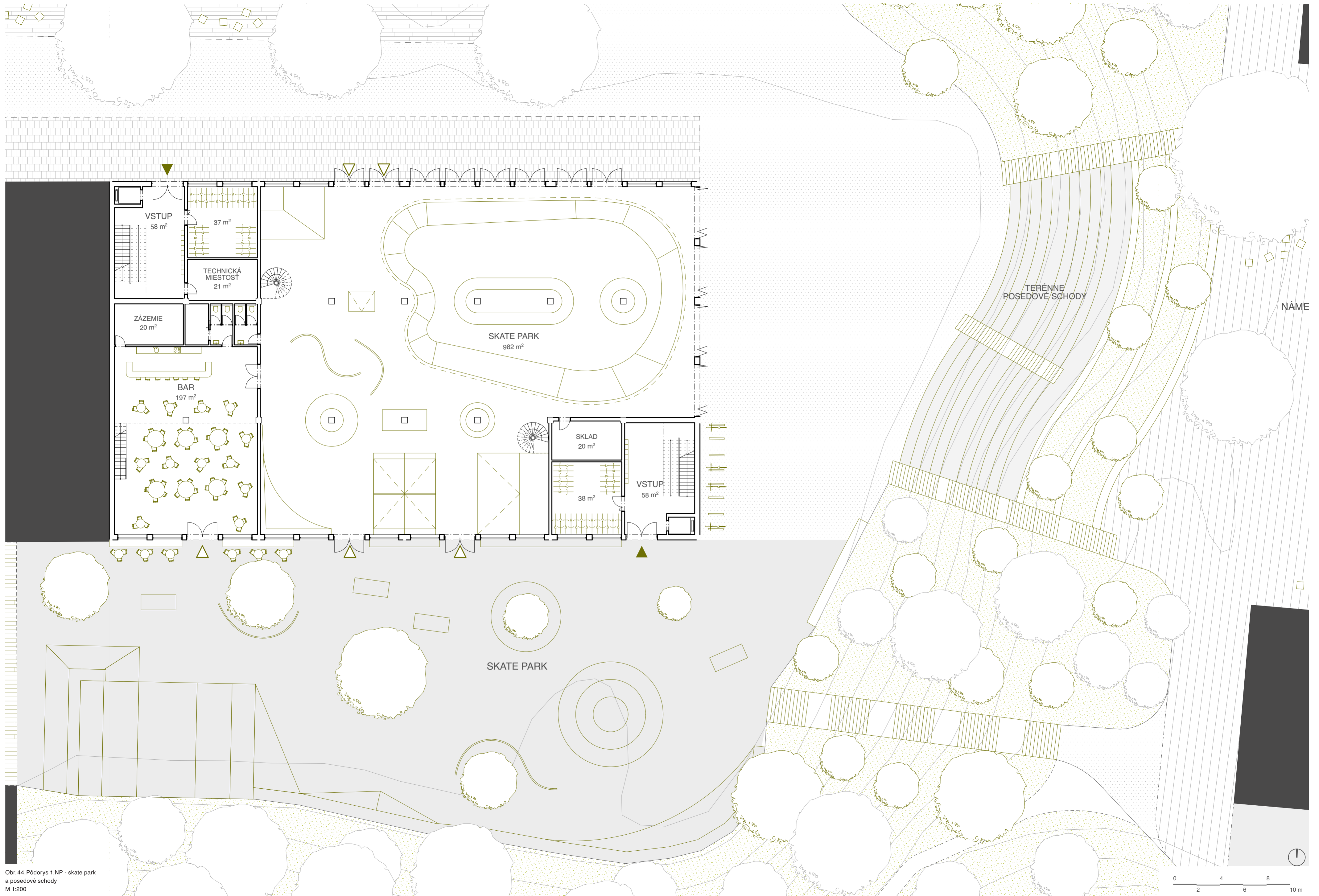
Na túto spevnenú plochu nadväzuje plocha s vodnými prvkami, ktorá je obklopená stávajúcimi stromami. Táto časť námestia by mala svojim užívateľom ponúknuť príjemný kúsok tieňa v letných mesiacoch, a zároveň im poskytnúť dostatočne bezpečné prostredie s lavičkami, z ktorého by mohli sledovať dianie na námestí. Druhým verejným priestranstvom je plocha skate parku, do ktorého ústi a čiastočne sa prepisuje charakter zelenej ulice.

Obe tieto verejné plochy sú prepojené spevnenou plochou, na ktorú nadväzujú posedové schody. Tie vytvárajú výškové prepojenie medzi spodnou a hornou časťou oblasti Sévelin.

Obr. 43. Posedové schody

Pre vytvorenie terénnych posedových schodov bol pre mňa veľkou inšpiráciou práve architekt Herman Hertzgerger so svojim projektom Montessori školy v Amsterdame. Síce v tomto projekte sa jedná o interiérové posedové schody, myslím si však, že ich základná funkcia sa so zmenou prostredia nemení. Tieto schody by v oboch prípadoch mali umožniť prekonávanie výškového rozdielu a zároveň dať užívateľovi možnosť sadnúť si a sledovať čo sa deje v okolí. Prípadne tiež môžu byť miestom, ktoré nadobudne charakter akejsi divadelnej tribúny, alebo kde si môžu užívatelia spraviť piknik s priateľmi.

Obr. 44. Pôdorys 1.NP - skate park a posedové schody
M 1:200

Vďaka svojej polohe medzi námestím a skate parkom svojim užívateľom poskytuje množstvo výhľadov do svojho živého okolia a vytvára takzvaný amfiteáter oblasti. Zároveň priamo pred schodmi je navrhnutá spevnená voľná plocha, ktorá môže taktiež poslúžiť ako pódium pre divadelné hry alebo iné kultúrne inscenácie. Na prekonanie veľkého výškového rozdielu medzi spodnou a hornou časťou Sévelin, ja podľa môjho názoru najvhodnejšie vytvorím prepojenie prostredníctvom posedových schodov, čím môžeme dosiahnuť plynulejší a kvalitnejší pohyb medzi spodným námestím oblasti a horným divadelným námestím.

Divadelné námestie je otvoreným priestorom, ktorý ponúka výhľad na celú spodnú časť štvrte. Zároveň ponúka priestor vonkajšieho posedenia pre kaviareň a slúži ako plocha pre zhromažďovanie.

Za divadlom sa potom nachádza stredná škola, ktorá vytvára optický predeľ, akúsi ochrannú stenu, ktorá sa otvára do stávajúceho parku. Ten je v návrhu doplnený posedovými schodmi. Hlavnou funkciou schodov je vytvoriť priestor, z ktorého má návštevník parku možnosť sledovať aktivity, ktoré sa v danom mieste odohrávajú. Stred parku je ponechaný ako trávnatá plocha, kde sa môžu súčasne odohrávať viaceré aktivity. Táto plocha môže slúžiť na piknik, alebo ako otvorené ihrisko pre hranie bedmintonu, či rôznych loptových hier.

„Verejné priestory mesta alebo obytných zón poskytujú príležitosti pre stretávanie a denné aktivity ľudí, umožňujú im byť v spoločnosti iných ľudí, vidieť sa s počuť sa navzájom a poznávať jednanie spoluobčanov v rozličných situáciách.“

**Jah Gehl,
Život mezi budovami**

5   Formy bývania

Tak ako už bolo v predchádzajúcich kapitolách naznačené, vnímam, že oblasť okrem urbanistickej štúdie sa práca zameriava aj na architektonický návrh novo navrhovaných objektov.

V tejto fáze projektu som bola najviac inšpirovaná myšlienkami architektov Duplex Architekten, ktoré prezentujú v knihe *Wohnungsbau Neue Denken*. Taktiež niekoľkými projektami zo Švajčiarska, ktoré som mala možnosť osobne navštíviť a zažiť atmosféru a život v nich. Tieto projekty mi pomohli predovšetkým pri vytvorení základnej filozofie, ktorú som sa snažila interpretovať v mojom architektonickom návrhu.

Zároveň som sa snažila interpretovať i myšlienky už z predtým citovaných kníh od Hermana Hertzbergera a Jana Gehla a vytvoriť tak pevné prepojenie medzi urbanistickým a architektonickým návrhom.

„...Wir müssen ein vielfältiges, reichhaltiges Angebot schaffen, in dem sich der oder die Einzelne das für ihn oder sie richtige Wohnmodell herauspicken kann. Dabei geht es mir nicht darum, die Anzahl an Schablonen zu erhöhen, sondern darum, das Denken in festen Kategorien gleich ganz aufzulösen. Wenn ein breites Sortiment mit unterschiedlichen Qualitäten bereitsteht, wird auch jede -r das für die aktuelle Lebensphase passende Gegenstück darin finden können. Nur so werden wir dem Bedürfnis nach Individualität gerecht und stärken zudem die Identifikation mit der Wohnung, dem Haus, dem Ort. Langfristig dürfte sich das in einer grösseren Zufriedenheit, in grösserer Sorgsamkeit, dichteren nachbarschaftlichen Vernetzungen und weniger Wechsel in der Mieterschaft niederschlagen – ein durchaus positive ökonomischer Effekt, der leider nur schwer zu messen ist.“⁴⁸

Anne Keastle,
Duplex Architekten - Wohnungsbau Neue Denken

„...Musíme vytvoriť pestrú, bohatú ponuku, v ktorej si jednotlivec môže vybrať model bývania, ktorý mu vyhovuje. Podľa mňa nejde o zvyšovanie počtu šablón, ale o úplné rozpustenie myslenia v pevných kategóriách. Ak bude k dispozícii široká škála rôznych kvalít, každý si bude môcť nájsť ten správny náprotivok pre aktuálnu fázu života. Len tak môžeme uspokojiť potrebu individuality a zároveň posilniť identifikáciu s bytom, domom, miestom. Z dlhodobého hľadiska by to malo viesť k väčšej spokojnosti, väčšej starostlivosti, užším susedským vzťahom a menšiemu počtu zmien nájomníkov – čo je úplne pozitívny ekonomický efekt, ktorý sa žiaľ, ťažko meria.“

(preklad originálu do slovenčiny)

48 Wohnungsbau Neue Denken, s. 79

5.1 Heterogénnosť bývania

Tak ako som sa v urbanistickom návrhu snažila doceliť heterogénnosť verejného priestoru, s rovnakou myšlienkou som sa snažila pristupovať aj pri návrhu obytných budov.

Zároveň sa snažím pri návrhu prihliadať na to, že ak človek chce nejaké miesto pokladať naozaj za svoj domov, tak sa potrebuje s týmto miestom identifikovať vo všetkých mierkach, či už sa jedná o mierku štvrte, ulice, domu alebo práve bytu. Do určitej miery je môj názor vybudovaný práve na mojich osobných skúsenostiach, keďže za posledných 10 rokov, som mala možnosť študovať a pracovať vo viacerých krajinách a mestách, pričom som mala možnosť bývať v rôznych bytoch s rôznymi ľuďmi. Musím uznať, že len niektoré z týchto miest sa pre mňa stali domovom aspoň na určitý čas. Miestom, kde som sa cítila bezpečne, prijatá a kde som mala možnosť budovať vzťahy s inými ľuďmi. Zároveň boli miesta, s ktorými som sa nedokázala úplne stotožniť.

Z tohto dôvodu si myslím, že ako architekti by sme sa mali snažiť vytvoriť dostatočne širokú škálu rôznych typov bývania, aby sme boli schopní uspokojiť potreby bývania viacerých skupín ľudí. Predsa len ako hovorí jedno staré známe porekadlo, sto ľudí sto chutí.

5.2 Budovanie komunity

Človek je spoločensky založený druh, avšak každý z nás má inú intenzitu potreby spoločenského nažívania. Niektorí ľudia sú viacej extrovertmi, iní naopak introvertmi. Preto by budovaná komunita mala byť schopná odzrkadliť potreby všetkých jej členov.

Túto myšlienku veľmi dobre zhrnula Nele Dachmann v knihe *Wohnungsbau Neue Denken*:

„Komunitný život sa môže rozvíjať len vtedy, ak sa budeme starostlivo zaoberať individuálnou potrebou ústupu. Obe zložky života sú nevyhnutnými základnými ľudskými potrebami: Chceme patriť (identita) a zároveň sa vyčleniť (individualita). Kľúč k vysokej kvalite života spočíva v jemnej rovnováhe medzi autonómiou a klasifikáciou, medzi izoláciou a komunikáciou – ide o dialektický systém. Bývanie – a teda aj spolužitie v mestskom kontexte – je v konečnom dôsledku založené na zdravom vzťahu medzi blízkosťou a vzdialenosťou a na slobode pendlovať tam a späť medzi týmito dvoma pólmí.“⁴⁹

Na myšlienke komunity je postavený celý návrh novej štvrte Sévelin. Koncepcia komunitného života je do veľkej miery inšpirovaná švajčiarskymi komunitnými projektami, ako je napríklad projekt Wohnen Werk Teiggi v Kriense, alebo Zollhaus v Zurichu. Zaujímavosťou týchto komunitných projektov je predovšetkým to, že v danej štvrti sú vždy navrhnuté spoločenské priestory, ktoré slúžia výlučne len obyvateľom štvrte, no sú tam tiež umiestnené funkcie, ktoré umožňujú prepojenie štvrte s jej okolím. Oba projekty ponúkajú rôzne formy bývania a dispozičné riešenia bytov, vďaka ktorým sú schopní vytvoriť rozmanité spoločenstvo ľudí. Túto rozmanitosť som sa snažila docieľať aj ja v práci pre Sévelin. Komunitný život na ulici bol do veľkej miery už opísaný v urbanistickom návrhu, preto by som tu vyzdvihla len vzťah medzi urbanistickým a architektonickým návrhom štvrte. Snahou návrhu je dosiahnuť to, aby život v budovách bol čo najviac prepojený so životom na uliciach, no neboli si pritom navzájom konkurenciou, ale aby sa podporovali a doplňovali, a v konečnom dôsledku, aby dokopy vytvárali kvalitné prostredie pre život jej obyvateľov.

Dispozičné riešenie bytových budov je koncipované na vytvorení škály rôznych typov bývania, aby bolo umožnené uspokojiť potreby širokej škály ľudí, a tak mohla vzniknúť pestrá komunita.

Väčšina navrhovaných budov je do veľkej miery orientovaná a otvorená práve do exteriéru, tak aby toto prepojenie medzi životom na uliciach a životom v budove bolo čo najintenzívnejšie a najprírodzenejšie. Zároveň by jednotlivé byty mali svojim obyvateľom poskytovať útočisko a miesto, kde môžu uspokojiť svoju potrebu izolovať sa.

Potrebu pocitu bezpečného domova veľmi pekne charakterizoval architekt Herman Hertzberger:

49 Wohnungsbau Neue Denken, s.357

„Žiadne dobrodružstvo sa nezaobíde bez domovskej základne, do ktorej sa možno vrátiť.“

Herman Hertzberger, 2010

5.3 Typológia budov

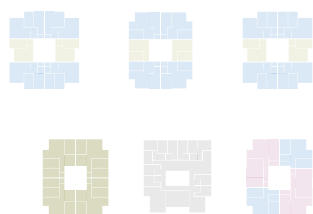
V ďalšej časti tejto práce by som sa primárne chcela venovať opisu typológie bývania, keďže prvé nadzemné podlažie a jeho funkcie už boli opísané a odprezentované v urbanistickom návrhu. Pre lepšiu prehľadnosť a orientáciu v projekte, sú navrhované objekty rozdelené podľa ich umiestnenia v riešenom území.

Obr. 45. Schwarzplan územia s vyznačením možnej maximálne zastaviteľnej plochy

5.3.1 Les maisons linéaires

Les maisons linéaires (v preklade dlhé domy) sú dva navrhované objekty, ktoré sa nachádzajú v západnej časti štvrte Sévelin. Z južnej a severnej strany tieto domy lemujú pešiu zónu, pričom prvé nadzemné podlažia sú navrhnuté ako dlhé hmoty, nad ktorými sú umiestnené bodové objekty, ktoré sú od seba vzdialené tak, aby boli splnené hygienické požiadavky na kvalitu obytných priestorov v bytoch. Zvolené hmotové riešenie objektov v sebe interpretuje uličné štruktúry oblasti. Dlhá pevná hmota prvého nadzemného podlažia odkazuje práve na dlhé lineárne ulice, ktoré tvoria nosný prvok štruktúry štvrte. Rozmiestnené bodové objekty zase odkazujú na priečne ulice, ktoré vytvárajú prepojenie v oblasti a zároveň odľahčenie celého priestoru.

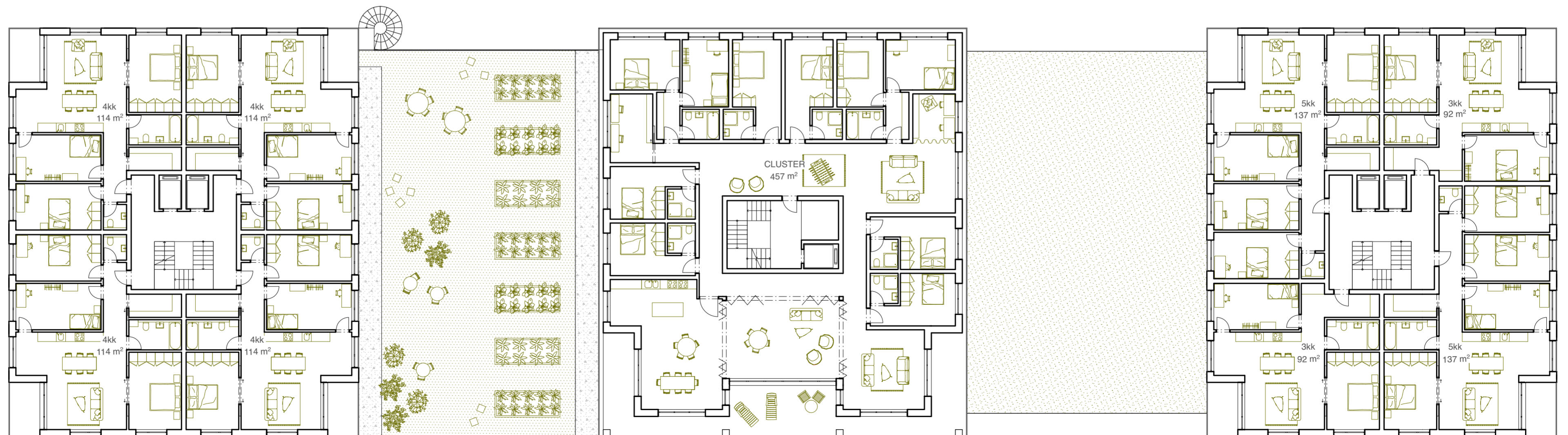
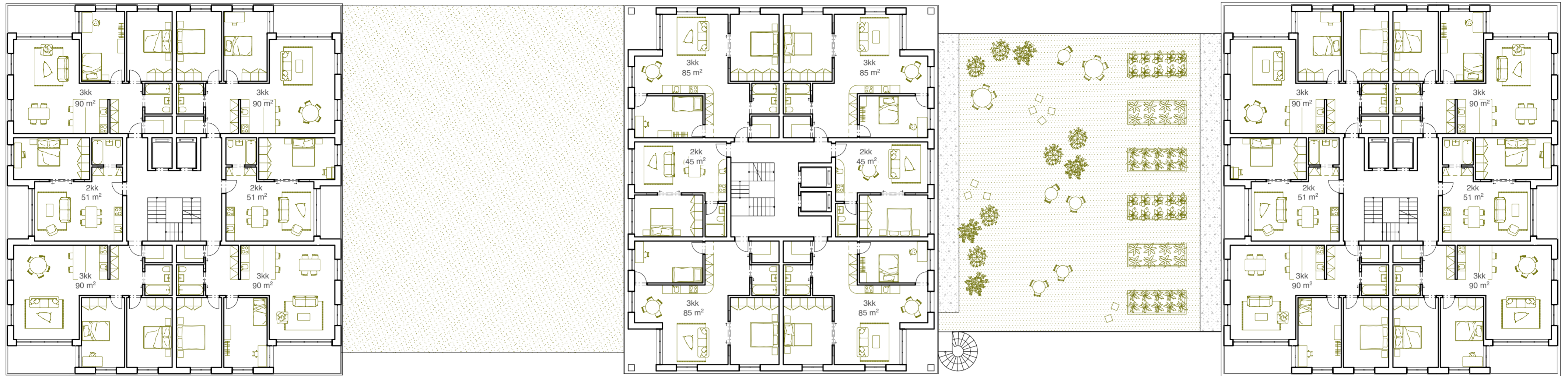

Obr. 46. Navrhovaná bytová štruktúra pre les maisons linéaires

bledo zelená - 2 kk
modrá - 3 kk
tmavo zelená - 4 kk
ružová - 5 kk
šedá - klaster

Typologické riešenie jednotlivých bodových objektov je primárne postavené na vytvorení dostatočnej škály dispozične rôznych bytov rôznej veľkosti od 2kk až po 5kk. Typologické riešenie týchto bytov spočíva vo vytvorení hlavného obytného priestoru, kde sa nachádza obývacia miestnosť, ktorá je spojená s kuchyňou a jedálňou, na ktoré nadväzujú izby, ktoré môžu slúžiť ako spálne, detské/ hostovské izby alebo ako pracovne. Zároveň z obytnej miestnosti je prístup na balkón. Od veľkosti bytu sú potom odvodené i počty hygienických zázemí. Každý z bytov disponuje dostatočným úložným priestorom vďaka vstavaným skriniam, alebo šatníkom.

V tomto zoskupení bodových budov sa nachádza i objekt, ktorý je venovaný klasterovému štýlu bývania. Tak ako je v úvode tejto časti spomínané, snahou tohto projektu bolo vytvoriť rozmanitú škálu bývania, aby bol umožnený vznik pestrej komunity.

Klastrové bývanie by sa dalo charakterizovať ako bývanie v komunite. Skladá sa z dvoch častí. Zo súkromných obytných buniek, ktoré sú obývané jednou až tromi osobami. Súkromné obytné bunky pozostávajú z jednej alebo dvoch spální a kúpeľne. Obytné bunky sú obklopené zdieľaným spoločenským priestorom, ktorý je využívaný všetkými obyvateľmi klastru. Spoločný priestor bývania je navrhnutý tak, aby poskytoval obyvateľom klastru rôzne druhy priestoru. Sú tu navrhované tiché zákutia, ktoré môžu slúžiť ako pracovne, alebo študovne, a ktoré sa dajú oddeliť od zvyšného zdieľaného priestoru posuvnými dvermi. Následne sú tu koncipované viaceré priestory pre stretávanie, ktoré majú charakter obývacej alebo spoločenskej miestnosti, alebo práve veľkej spoločnej kuchyne s jedálňou.

5.3.2 La tour

Ďalším riešeným objektom je la tour (preklad veža - vysoký dom), ktorý je umiestnený hlbšie v oblasti Sévelin. V prvom nadzemnom podlaží je navrhovaná spoločenská miestnosť pre celú štvrť. Ďalej sa tu nachádza hudobná škola a výtvarný ateliér.

Obr. 48. Verejný predpriestor budovy la tour – kríženie pešej ulice s ulicou, ktorá vytvára priečne prepojenie oblasti s okolím

La tour je navrhovaná ako bodová budova, ktorá je najvyššou budovou z novo navrhovaných objektov, avšak na výšku neprekračuje 30 metrov. Tento objekt spája viacero typológií.

Sú tu navrhované klasické byty, o veľkosti 3kk, 4kk a 5kk, pričom sú v budove rozmiestnené tak, aby vytvárali dostatočne rozmanitú štruktúru bývania.

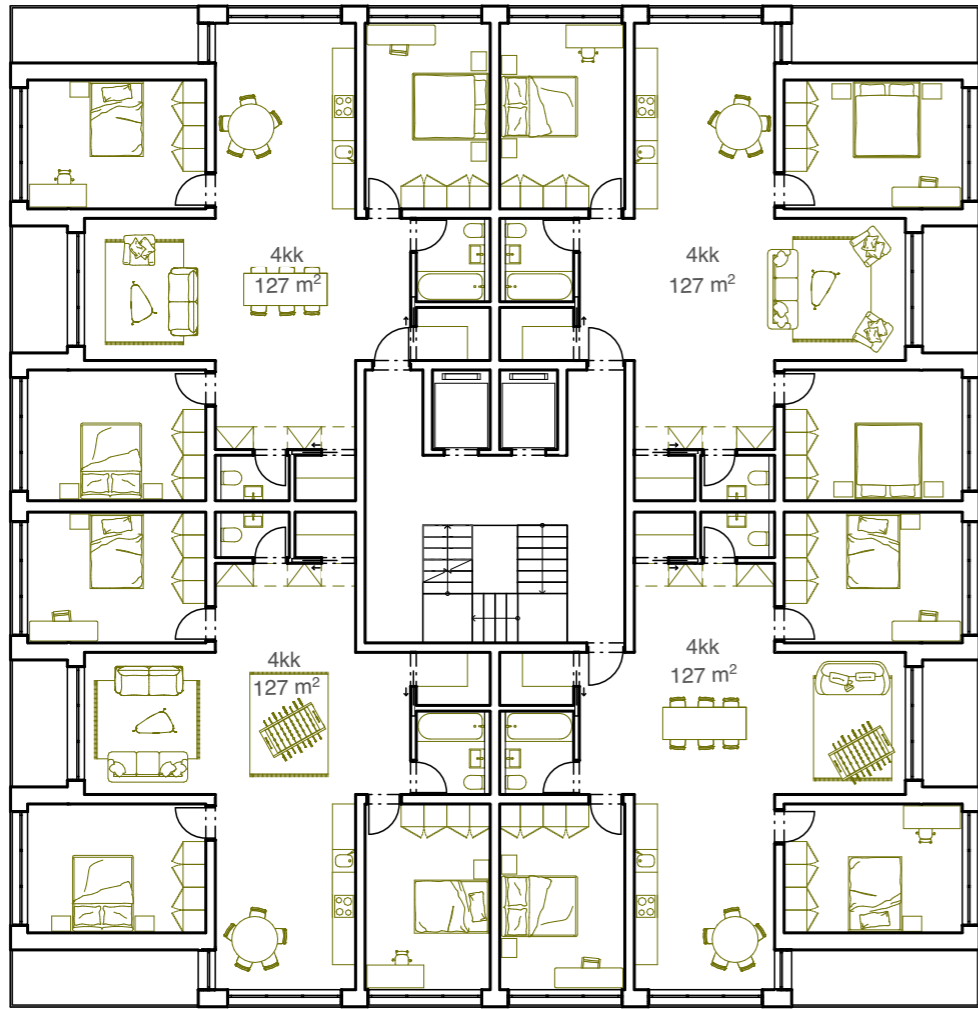

Obr. 49. Navrhovaná bytová štruktúra pre la tour

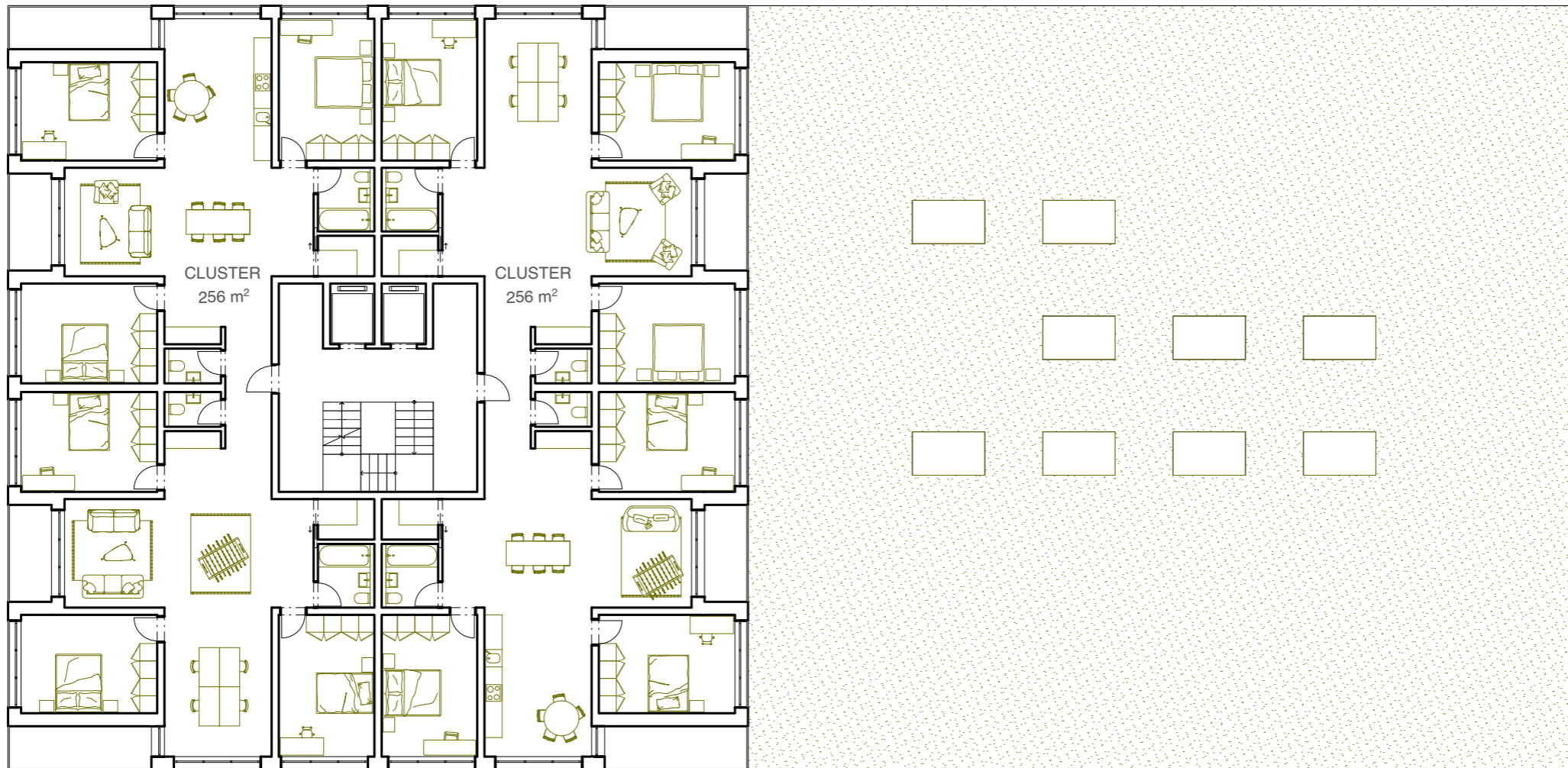
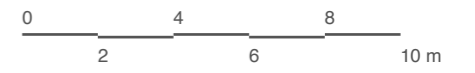
modrá - 3 kk
tmavo zelená - 4 kk
ružová - 5 kk
šedá - klaster

Ďalej je tu navrhnuté zdieľané bývanie, ktoré je však trochu iného štýlu než vyššie spomínané klastrové bývanie. Tento druh bývania je založený na princípe WG bývania (spolubývania), ktoré sa bežne vyskytuje vo Švajčiarsku, ale aj v Česku a na Slovensku. Jedná sa o druh typológie, ktorá je priamo určená pre zdieľané spolubývanie. Toto bývanie sa skladá z obytných izieb - spální a zdieľaného spoločného priestoru. Hlavným rozdielom medzi vyššie spomínaným klastrovým bývaním je to, že osobný priestor nie je navrhovaný v bunkovom systéme, ale je riešený práve prostredníctvom izby – spálne, pričom hygienické zázemie bývania je zdieľané s ostatnými spolubývajúcimi tohto bytu. Veľkosť jedného bytu je navrhovaná pre 6, maximálne pre 12 ľudí.

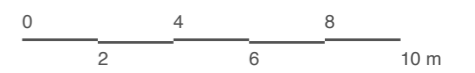

Obr.51. Pödorys 3.NP - la tour
M 1:200

Obr.50. Pödorys 2.NP - la tour
M 1:200

5.3.3 Maison du skate

Obr. 52. Navrhovaná bytová štruktúra pre maison du skate

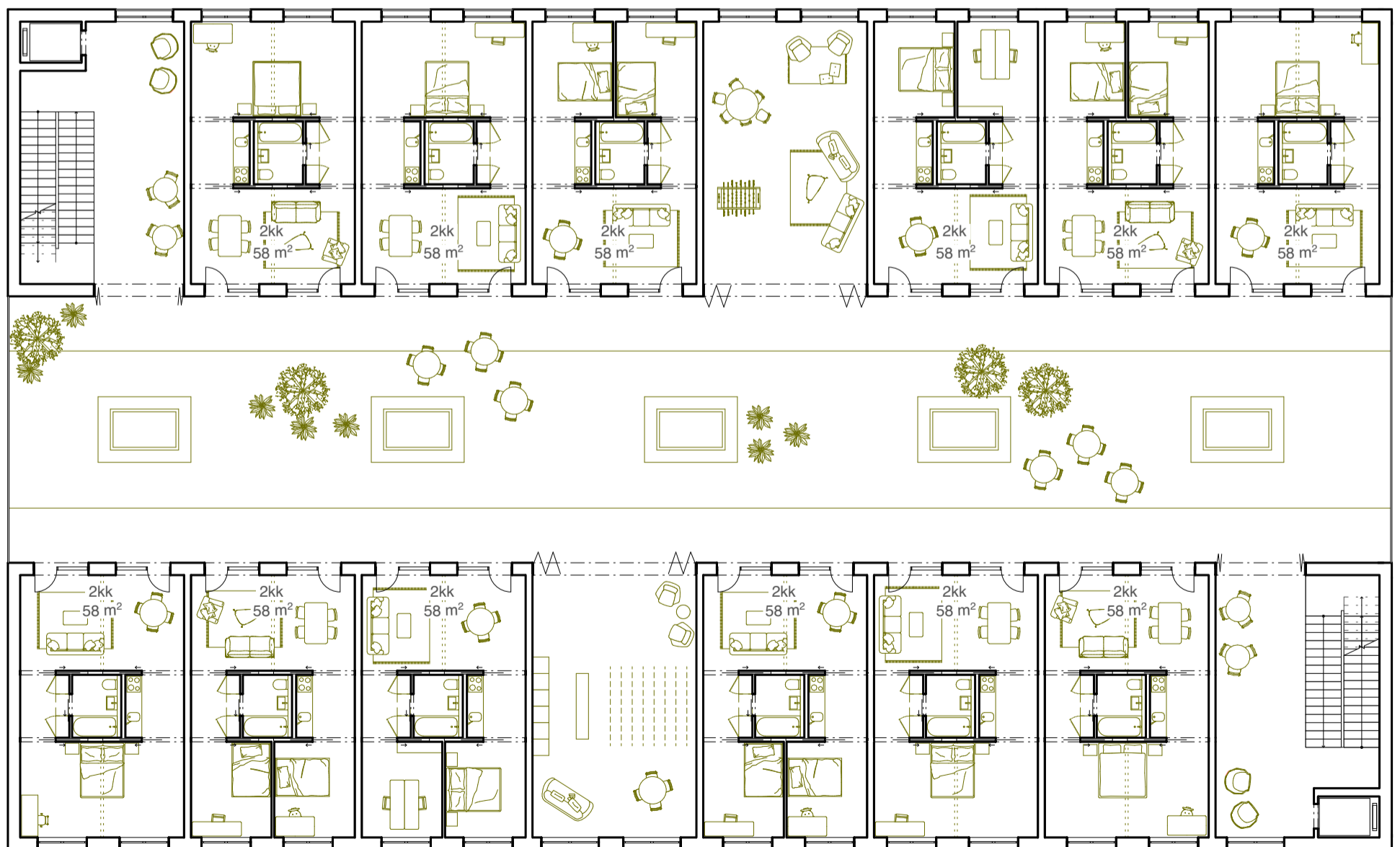
bledo zelená - 2 kk

Posledným navrhovaným objektom s funkciou bývania je maison du skate (skate dom). Jedná sa o ďalší druh komunitne zameraného bývania. Princíp tohto bývania je založený na samostatných bytových jednotkách veľkosti 2kk, ktoré sú prístupné z pavlače. Táto pavlač je orientovaná do priestoru medzi dvoma hmotami, a v niektorých častiach je prepojená mostami. Tieto mosty majú okrem prepojovacej funkcie i možnosť slúžiť ako priestor pre stretnutie obyvateľov tohto objektu. Zároveň tento objekt je doplnený o rôzne zdieľané plochy, ako je napríklad spoločenská miestnosť, práčovňa, alebo pracovňa, ktorá zároveň môže slúžiť ako študovňa.

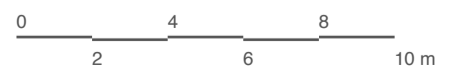
Byty sú koncipované na princípe maximálnej flexibility. V strede bytovej jednotky je umiestnené hygienické jadro pri ktorom je umiestnená i kuchynská linka tak, aby umožnila vytvoreniu dvoch flexibilných priestorov, ktorých funkciu si môžu určiť práve obyvatelia bytu. Zároveň podľa potreby si môžu tieto dva priestory predeliť ľahkými priečkami a vytvoriť tak menšie miestnosti.

Obr.54. Pódorys 3.NP - maison du skate
 skate
 M 1:200

Obr.53. Pódorys 2.NP - maison du skate
 skate
 M 1:200

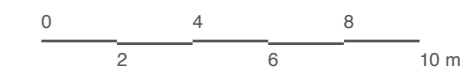
5.4 Konštrukčné a fasádne riešenie budov

Heterogénnosť je čiastočne prepísaná i pri konštrukčnom riešení novo navrhovaných objektov. V projekte pracujem s viacerými konštrukčnými systémami a materiálmi. Prvé nadzemné podlažie je celé navrhnuté ako železobetónový skelet. Vyššie obytné podlažia sú navrhované z hybridného stenového systému, ktorý počíta s kombináciou železobetónových prefabrikovaných stropných dosiek, ktoré sú uložené na drevené sendvičové konštrukcie. Konštrukčná výška prvého nadzemného podlažia je 5,630 metra a konštrukčná výška obytných podlaží je 3 metre. Objekty sú zakladané na pilótach, kvôli únostnej pôde, ktorá sa v území nachádza.

Dispozičné riešenie bytových budov je prepísané do ich vzhľadu. Už na prvý pohľad je možné vidieť, že každá budova je čiastočne iná. Táto heterogénnosť je podporená i farebným riešením fasád. Snahou bolo vytvoriť rôzne fasády, ktoré i napriek svojej rozdielnosti dokážu medzi sebou harmonicky pôsobiť. Aby celé územie nepôsobilo nejednotne, budovy sú zjednotené fasádnyh riešením prvého nadzemného podlažia, ktoré je riešené v jednotnom neutrálnom štýle. Vďaka výkladom a predpriestorom kaviarne a reštaurácie, ktoré sú umiestnené v prvom nadzemnom podlaží, by mohlo vzniknúť oživenie tohto neutrálneho vzhľadu a vytvoriť tak dostatočne harmonické prostredie pre užívateľov verejného priestoru.

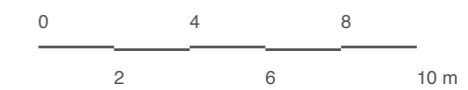

Obr. 55. Pozdĺžny rez severným objektom les maisons linéaires
M 1:200

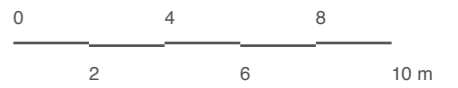

Obr. 56. Pričný rez severným a južným objektom cez prvé bodové hmoty zo západnej strany les maisons linéaires
M 1:200

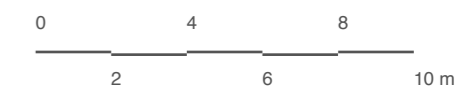

Obr. 57. Pohľad na južnú fasádu
 severného objektu les maisons
 linéaires
 M 1:200

Obr. 58. Pohľad na jsevernú fasádu
južného objektu les maisons
linéaires
M 1:200

6 Epilóg

Moja osobná skúsenosť s oblasťou Sévelin a aglomeračný projekt PALM položili základ pre túto diplomovú prácu, predovšetkým v oblasti skúmania potenciálu a významu verejných priestorov danej lokality a možnosti spolunažívania rôznych skupín ľudí na jednom mieste.

V súčasnosti sa čoraz častejšie rieši téma, ako chceme v našich mestách v budúcnosti žiť. Naša spoločnosť sa neustále mení, a mení sa i pohľad na bývanie. Ako architekti sa v našich projektoch primárne zameriavame v architektúre na objekt a to ako vyzerá. V tejto práci som sa ale snažila práve o širší pohľad toho, ako celé prostredie môže vplývať na to, ako by sme v budúcnosti mohli spolu žiť.

Na základe mierky projektu a aktuálnych nedostatkov riešeného územia som sa za pomoci teórií Hermana Hertzbergera, Jana Gehla a Duplex architektov zaoberala v projekte tým, ako by mohli navrhované priestory vplývať na spôsob života v danej štvrti a toho ako by sme mohli zažívať dané miesto. Moja pozornosť bola sústredená predovšetkým na to ako sa jednotlivé úseky oblasti môžu navzájom ovplyvňovať a dopĺňať. Zároveň som sa snažila sledovať to, ako tieto priestory môžu vplývať na budovanie komunity a sociálnych interakcií. I napriek tomu som sa pokúsila v návrhu pracovať i s ľudskou základnou potrebou súkromia, ktorá je rovnako všadeprítomná ako potreba byť spolu. Jedno bez druhého totiž nemôže existovať. Je potrebné aby nám naše domovy umožňovali uspokojiť obe tieto potreby. Zároveň je potrebné aby boli medzi týmito sférami vytvorené kvalitné prechody. Budovy a verejné priestory by mali fungovať v harmonickom vzťahu a prechod medzi nimi by mal byť plynulý, v niektorých momentoch by mohol vytvárať i pocit splynutia. Pretože práve toto priestorové prepojenie súkromných a verejných priestorov je dôležité k tomu, aby sme ich využívali s radosťou. Aby verejné priestory boli naozaj funkčnými, tak by svojim užívateľom mali poskytnúť prostriedky vďaka ktorým by ich mohli ľudia naplno využívať. Môže sa jednať o tak jednoduché prvky ako je sedenie pozdĺž námestia, strom, ktorý vám v letnom období poskytne kúsok tieňa, alebo sklenené dvere, ktoré vám umožňujú zažívať prepojenie medzi interiérom a exteriérom.

Dnes, keď spätne reflektujem celý proces diplomovej práce, dovoľm si tvrdiť, že táto práca obohatila môj pohľad na architektúru a hlavne na to, ako navrhovanie prostredia môže vplývať na našu spoločnosť. Som si vedomá, že v tejto práci sa nachádza mnoho premenných, avšak vnímam, že v rámci tejto mierky územia je to stále udržateľné. Vnímam, že práve tak veľká oblasť ako je Sévelin má možnosť ponúknuť domov pre mnohé skupiny rôznych ľudí. Zároveň môže ponúknuť rozmanité verejné priestory, ktoré môžu napomôcť k lepšiemu spolužitiu a vytváraniu silnejších kontaktov medzi ľuďmi, ktoré môžu viesť k vybudovaniu komunity a novej identity daného miesta, ktorá rozšíri mozaiku mesta Lausanne.

„Postarajte sa dobre o ľudí a o vzácny život medzi domami.“

Jan Gehl
Život mezi budovami

7 Zoznam literatúry

Wikipedia: Switzerland, z: https://en.wikipedia.org/wiki/Switzerland?fbclid=IwAR0hRtMhqb9iKMIRfR-noYBcjHLLLt01_IQI3oriaLkCYTP16BJiqGFqBJ-fE#cite_note-139 (29.04.2023)

Britannica: Switzerland, z: <https://www.britannica.com/place/Switzerland> (29.04.2023)

Wikipedia: Geography of Switzerland, z: https://en.wikipedia.org/wiki/Geography_of_Switzerland#Physiographic_divisions (29.04.2023)

Federal Statistical Office: Population, z: <https://www.bfs.admin.ch/bfs/en/home/statistics/population.html> (29.04.2023)

Wikipedia: Lausanne, z: https://en.wikipedia.org/wiki/Lausanne?fbclid=IwAR3Ksf26S4_aN9akSUyyzeBOqQtUlodSRQUpvwZFY0Yejf-Kt6s92pBUngo (29.04.2023)

Federal Statistical Office: Lausanne, z: https://www.bfs.admin.ch/bfs/en/home/statistics/cross-sectional-topics/city-statistics/city-portraits/lausanne.html?fbclid=IwAR1u0VCz8Am_oXhhIZS4NE4zc6nx6QEJ6ub07Sy8w17BVbqm-QI-cf_jCAtQ (29.04.2023)

Le PALM, un projet partenarial, z: <https://lausanne-morges.ch/lepalm/> (29.04.2023)

Le PALM: Projet de territoire, z: <https://lausanne-morges.ch/projet-de-territoire/> (29.04.2023)

Le PALM: Stratégie urbanisation, z: <https://lausanne-morges.ch/urbanisation/> (29.04.2023)

Le PALM: Sites stratégiques, z: <https://lausanne-morges.ch/sites-strategiques/> (29.04.2023)

Le PALM: Centralités, z: <https://lausanne-morges.ch/centralites/> (29.04.2023)

Quartier du Flon: Short history of the Flon, z: <https://flon.ch/en/quartier-du-flon/short-history-flon/> (30.4.2023)

Google maps: Lausanne Sévelin, z: <https://www.google.com/maps/@46.52263,6.6150148,17z> (30.4.2023)

Gehl J. (2020). Život mezi budovami, Albert

Hertzberger H. (2009). Lessons for Students in Architecture. Rotterdam: 010 Publishers.

Hertzberger H. (2018). Lernen. Eine städtebauliche Untersuchung. Vortrag in Wien, 23.11.2018.

Hertzberger H. (2010). Space and the Architect – Lessons in Architecture 2. Rotterdam: 010 Publishers.

Hertzberger H. (1995). Vom Bauen – Vorlesungen über Architektur. München: Aries Verlag.

Duplex Architekten. (2021) Wohnungsbau neue denken, Park Books Zurich

8 Zoznam obrázkov

- Obr. 1 Lausanne – Ouchy plagát od Johann Emil Müllera z roku 1929, z: <https://lightmotif-pro.com/en/products/10620-lausanne-ouchy-poster-by-johann-emil-muller-1929> (07.05.2023)
- Obr. 2 Mapa Švajčiarska znázorňujúca topografiu krajiny, z: Switzerland - An Urban Portrait, str. 57, 59
- Obr. 3 Sledovanie východu slnka z Jury s výhľadom na Alpy, autor fotografie: Philipp Scheidegger
- Obr. 4 Rozdelenie Švajčiarska podľa úradných jazykov, z: https://en.wikipedia.org/wiki/Languages_of_Switzerland#/media/File:Karte_Schweizer_Sprachgebiete_2022.png (08.05.2023)
- Obr. 5 Mapa kantónu Vaud, z: <https://gifex.com/fr/wp-content/uploads/2336/Carte-du-canton-de-Vaud.png> (29.04.2023)
- Obr. 6 Panoráma mesta Lausanne na Alpy, z: <https://i.ebayimg.com/images/g/9dAAOSw66dhBeVR/s-l1600.jpg> (05.05.2023)
- Obr. 7 Strategický plán projektu PALM, z: https://lausanne-morges.ch/wp-content/uploads/2019/10/PALM-2016-C1_Strategie-urbanisation_pli115-copie.jpg (29.04.2023)
- Obr. 8 Strategické oblasti projektu PALM, z: <https://lausanne-morges.ch/sites-strategiques/> (29.04.2023)
- Obr. 9 Centrálne projekty PALM, z: <https://lausanne-morges.ch/centralites/> (29.04.2023)
- Obr. 10 Mapa znázorňujúca strategické oblasti D a E1 projektu PALM s vymedzením riešeného územia, z: <https://lausanne-morges.ch/conference-dagglomration/> (29.04.2023)
- Obr. 11 Ortofoto mapa s vyznačenými lokalitami údolia, z: https://map.geo.admin.ch/?lang=de&topic=ech&bgLayer=ch.swisstopo.swissimage&layers=ch.swisstopo.zeitreihen,ch.bfs.gebaeude_wohnungs_register,ch.bav.haltestellen-oev,ch.swisstopo.swisstlm3d-wanderwege,ch.astra.wanderland-sperrungen_umleitungen&layers_opacity=1,1,1,0.8,0.8&layers_visibility=false,false,-false,false,false&layers_timestamp=18641231,,,,&E=2537318.83&N=1152574.75&zoom=9 (29.04.2023)
- Obr. 12 Pozdĺžny rez údolím, M 1:5000
- Obr. 13 Obraz znázorňujúci zabývané údolie rieky Flon, z: <https://actu.epfl.ch/public/upload/fckeditorimage/dc/b5/9f9e9496.jpg> (06.05.2023)
- Obr. 14 Nákladná vlaková stanica Flon, z: https://flon.ch/media/ul/slideshow/SlideshowHIST5.jpg.1180x0_q85_crop_upscale.jpg (06.05.2023)
- Obr. 15 Priemyselné sklady, z: https://flon.ch/media/ul/slideshow/SlideshowHIST8.jpg.1180x0_q85_crop_upscale.jpg (06.05.2023)
- Obr. 16 Skica oblasti Sévelin
- Obr. 17 Schwarzplan s vyznačením riešenej oblasti Sévelin a jej stávajúcimi funkciami
- Obr. 18 Oblasť pod mostom – prístup k zastávke metra
- Obr. 19 Prechod medzi hornou a spodnou časťou oblasti Sévelin – časť so skate parkom
- Obr. 20 Priečna ulica – priestor vedľa koncertného sálu Docks
- Obr. 21 Priečna ulica – priestor vedľa budovy gymnázia
- Obr. 22 Priečna ulica – priečne prepojenie územia s jeho okolím
- Obr. 23 Južná lineárna ulica
- Obr. 24 Stredná lineárna ulica
- Obr. 25 Severná lineárna ulica
- Obr. 26 Priečny rez spodnou časťou riešenej oblasti Sévelin, M 1:5000
- Obr. 27 Problémový výkres dopravy oblasti Sévelin, z: <https://transitec.net/fr/references/presentation-d-etudes/item/7700-plan-de-quartier-sevelin-etude-d-accessibilite-et-de-mobilite.html> (29.04.2023)
- Obr. 28 Vyznačenie stávajúcich a plánovaných trás a zastávok verejnej hromadnej dopravy
- Obr. 29 Koncept urbanistického návrhu založený na stávajúcej uličnej štruktúre znázorňujúci dôležitosť jednotlivých ulíc z hľadiska predpokladaného sociálneho charakteru
- Obr. 30 Situácia oblasti Sévelin, M 1:1000
- Obr. 31 Priečny rez územím Sévelin, M1:1000
- Obr. 32 ozdĺžny rez územím Sévelin, M 1:1000
- Obr. 33 Priečna ulica s detským ihriskom
- Obr. 34 Pôdorys 1.NP – pešia zóna, M 1:200
- Obr. 35 Pohľad do pešej zóny
- Obr. 36 Detail skladby – pešia zóna, M 1:50
- Obr. 37 Dopravná ulica
- Obr. 38 Pôdorys 1.NP – dopravná ulica, M 1:200
- Obr. 39 Detail skladby – dopravná ulica, M 1:50
- Obr. 40 Zelená ulica
- Obr. 41 Pôdorys 1.NP – zelená ulica, M 1:200
- Obr. 42 Detail skladby – zelená ulica, M 1:50
- Obr. 43 Posedové schody
- Obr. 44 Pôdorys 1.NP – skate park a posedové schody, M 1:200
- Obr. 45 Schwarzplan územia s vyznačením novej maximálnej zastaviteľnej plochy
- Obr. 46 Navrhovaná bytová štruktúra pre les maisons linéaires
- Obr. 47 Pôdorys 2.NP – les maisons linéaires, M 1:200
- Obr. 48 Verejný predpriestor budovy la tour – kríženie pešej ulice s ulicou, ktorá vytvára priečne prepojenie oblasti s okolím
- Obr. 49 Navrhovaná bytová štruktúra pre la tour

Obr. 50 Pôdorys 2.NP – la tour, M 1:200

Obr. 51 Pôdorys 3.NP – la tour, M 1:200

Obr. 52 Navrhovaná bytová štruktúra pre maison du skate

Obr. 53 Pôdorys 2.NP – maison du skate, M 1:200

Obr. 54 Pôdorys 3.NP – maison du skate, M 1:200

Obr. 55 Pozdĺžny rez severným objektom les maisons linéaires, M 1:200

Obr. 56 Priečny rez severným a južným objektom cez prvé bodové hmoty zo západnej strany les maisons linéaires, M 1:200

Obr. 57 Pohľad na južnú fasádu severného objektu les maisons linéaires, M 1:200

Pokiaľ nie je uvedený zdroj, jedná sa o vlastný materiál

9 Čestné prehlásenie

Týmto čestne prehlasujem, že práca s názvom:

Prepájanie identít

Metropole ženevského jezera - Métropole Lémanique

Lausanne Sévelin

som napísala a vypracovala samostatne, že som nepoužila žiadne iné zdroje a pomôcky než tie, ktoré sú uvedené, a že pasáže v práci, ktoré boli prevzaté z iných diel - vrátane elektronických médií - z hľadiska znenia alebo významu, boli označené ako prevzaté s uvedením zdroja

Bc. Patrícia Pecková

V Brne 8.5.2023

